

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbáz).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO
XXI. évf. 80. 1944. április 9 vasárnap

Előfizetési ár: havonta 5.30 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

HUSVÉT

Írta: D. dr Révész Imre püspök

Máté 28:4. „Az őrizők pedig... megrettenének és olyanokká lőnek, mint a haltal.”

Jézus nem engedte, hogy elszánt tanítványa nagyesütörtök éjtszakáján fegyverrel hadakozzék a védelmére. Akkor mondott szavait nagyon sokszor magyarázták azóta félre: elvi pacifizmust akartak bennük felfedezni, a férfigyávaság torz himnuszát hallották belőlük kinyöszörögni, sőt mindenféle fegyveres hatalom és fegyveres honvédelem elítélését akarták belőlük kimesterkedni. Mind ennek pedig a világon semmi alapja sincsen. Jézus egyszerűen azért tiltakozott az Ő védelmében való fegyverhasználat ellen, mert Ő fegyveres védelemre nem szorult rá. Tudta, hogy Őneki az Atya akarata szerint meg kell halnia s ezt semmiféle fegyveres védekezés nem hátráltatja el. De tudta azt is, hogy Őneki az Atya akarata szerint harmadnap fel kell támadnia s ezt semmiféle fegyveres hatalom nem akadályozhatja meg. Amikor az Élet kijön a sírjából, a legerősebb fegyveres őrség is megretten és olyanná lesz, mint a haltal.

Ezért engedte magát nagyesütörtök éjjelén a Getsemániban fegyver közé fogatni. Ezért tiltott el mindenféle, még oly jóindulatú hősködést is a személye körül, azzal a már akkor közmondásként használt egyszerű, józan bölcsességgel: „Vigyázz — ahol egyszer fegyverre megy a dolog, ott vissza is jönnek!” Oktalan mártírokra nem volt szüksége: először Őneki magának kellett meghoznia tanítványaiért és mindnyájunkért a maga egyszeri és tökéletes áldozatát. Amikor ez az áldozat „elvégeztetett”, akkor már úgyis elvész az ereje Vele szemben minden fegyvernek és akkor már a tanítványait is olyan erővel fogja felruházni, amely minden földi fegyvernél hatalmasabb.

Kettőre adjon kegyelmi erőt a Feltámadott az Ő mai húsvéti magyarjainak:

Az egyik az, hogy Istentől rendelt földi kötelességeiket minden gyávaság és minden hősködés, minden bűjkálás és minden mártírkodás nélkül teljesítsék, kik ott, ahová állítatott. Akinek fegyver van a kezében, használja, mint keresztényen, törvényes felsősége parancsára oly hathatósan, ahogyan még talán sohasem használta. Akinek szerszám van a kezében, forgassa úgy, hogy munkája egyértékű legyen a fegyveres honvédelemmel. Akire Isten igéje és a lelkek szótálatá bízott, végezze a munkáját úgy, hogy minden szava erő legyen s ha úgy fordul, még a hallgatás is cselekedet és bi-

zonyságtétel számba menjen.

A másik pedig az, hogy a feltámadott Krisztus magyarjai boldogabban és derűsebben, mint valaha, higgyék, hirdessék s sugározzák a legnagyobb bizonyosságot: a fegyver mindent rombadönthet, ami ebben a mi boldogtalan világunkban még szép és jó van, vagy ami annak látszik, de Krisztus fölött nincs már hatalma.

Valóban, ez Isten fia volt

Írta: Sütő Albert, domonkos plébános

Krisztus ellenségeinek gyűlölködő táborában a Kálvária hegyén volt egy elfogulatlan ember is, a centurio, a római katonák vezetője. Mint szolgálatát teljesítő katoná közömbösen szemlélte végig Krisztus meggyalázását és keresztre feszítését. Mikor az Úr Jézus ki mondotta a nagy szót: beteljesedett és lehajván fejét meghalt, a centurio így kiáltott fel: ez valóban Isten fia volt.

Ha Krisztusnak így kellett meghalnia, irigylésre méltó ember az, aki saját szemével láthatta Krisztust, az Isten fiát meghalni. Krisztus halálakor Görögországban az akkor még pogány Dionysius bölcselet így kiáltott fel: Vagy a mindenség Istene szenved, vagy a világ gépezete esik darabokra. Nem kell sok az ember részéről, hogy Krisztusban megláthassa Isten fiát, csak becsületes elfogulatlanság, ezenkívül nem szabad elfojtani a léleknek Isten utáni sóvárgását.

Krisztusnak a prófétai jövendölésekben megrajzolt alakja és az élő Krisztus élete kezdve a bölcsőtől a Kálvárián és a síron keresztül a diós feltámadásig, az Ő tanítása, csodái oly utólrhetetlen tökéletességet alkotnak, hogy a komoly és elfogulatlan szemlélőnek a centurioval kell felkiáltani: ez valóban Isten fia.

Miért mond a világ mégis el-lene Krisztusnak? Hát olyan kevés az elfogulatlan ember közöttünk? Sajnos, valahogy így kell lenni. A világ csak olyan Krisztust akar elfogadni, amely az ő szájaize szerint él, cselekszik és tanít. — Ebben az esetben azonban nem volna szükség Krisztusra.

Jézusnak többnek kell lenni e világnál. Az én országom nem e világból való mondotta az Úr. Azért birodalmának megalapozásánál nem vette igénybe sohasem a világ nagyjainak a segítségét. És mégis érdekes, hogy a világ hatalmasai éppen ellenségeskedésükkel szolgálták a hivatalos bizonyítékot

Aztól fogva, hogy húsvét hajnalán lehanyatlott az őrizők karja és kardja, hiába próbált felemelkedni és hiába próbált minden e világnak végezetéig. Ahol ehhez a Feltámadott Úrhoz tartoznak e földön emberek, ott földi fegyver csak földi sebet ejtethet s még a fegyverek fegyvere: a halál is csak ideig-ideig való sebet szakíthat.

Most legyen — vagy sohasem lesz — a földi egyház, a mi egyházunk is, azzá, aminek egyedül volna szabad lennie: a feltámadott Krisztus népének győzhetetlen életközösségévé!

az utókor számára Krisztus istenségéről.

E világból Krisztusnak csak a szenvedés kellett. Az emberek hozzá is segítették az Údvözítőt, hogy a szenvedést pohárát fenéig kiirtse. Mikor pedig azt gondolták, hogy Krisztustól végleg megszabadultak, mert keresztre feszítették, eltemették és sírját erősen őrizték, akkor az a mennyei Atya, aki Szentfiát a meggyaláztatások idején fájalmában nem enyhítette meg, aki nem küldött angyalokat, hogy a zsidók és az elfogatásra kiküldött katonák kezéből megszabadítsa, az, ezen hatalmáknál sokkal nagyobb ellenség, a halál kezéből megszabadította és most, elküldte angyalát, hogy hirdesse: nincsen itt feltámadott.

Az Úr Jézus születését is angyalok hirdették meg a jóakarató embereknek. Húsvét hajnalán a sírhoz siető szent aszszonyoknak ugyancsak angyal adta tudtul: nincsen itt feltámadott. — A hitetlen világ Krisztus elleni harcában még sohasem sült fel annyira, mint az Ő sírjánál.

De hagyjuk a hitetlen világot tehetetlen Krisztus gyűlöletével, nem érdemes vele hosszabban foglalkozni, mikor helyette Krisztus szavait hallgathatjuk: Béke veletek! Ne féljétek, én vagyok. — A karácsonyi ének így szól az angyalok ajkáról: „Béke a földön a jóakarató embereknek, — a húsvéti üdvözlét, amellyel Krisztus tanítványait köszönti: béke veletek. És miután ágyakozik ma az emberiség? A béke után. Állítólag még a háborút is csak a béke kedvéért viselik.

Meg tudja adni nekünk Krisztus a békét? Igen meg. Nem a szuronyokon nyugvó békét, hanem a lélek nyugalmát, amely az amphiteátrumban is nagyobb örömmel töltötte el azok lelkét, akiket a vadállatok el vetettek, mint azokét, akik saját mulatgatásukra az égbekiáltó igazságtalanságot elkövejték. — Amíg a világ harcol fegyverrel

a békéért, addig Krisztus övéivel megérteti, hogy ne aggódjanak túlságosan e világ dolgairól, melyeket a tolvaj elvihet és a rozsdá meg a moly megemészthet. Nem kell félni a jó embereknek még a szenvedéstől sőt a haláltól sem, mert Krisztus a szenvedésnek értelmet, értéket adott, a halált pedig legyőzte.

Igy kellett Krisztusnak szenvedni és csak így mehetett be az ő dicsőségébe. Mibennünk pedig, Krisztus titokzatos tes-

tének tagjaiban folytatódik az Ő élete, nemcsak a szenvedése, hanem a feltámadása is. Nekünk a halál nem a bizonytalan sötétbe ugrás, hanem hazatérés az Atyához. Mikor a halál természetes félelme megkörnyékezik bennünket, akkor melletünk áll Krisztus és bátorítólag így szól: ne féljétek én vagyok. Én legyőztem a halált és akik hisznek énbennem, azoknak örök életük lesz.

Hála legyen érte az Istennek!

Hirdetmény új élelmiszerjegyek kiosztásáról, felhívás fontosabb légoltalmi tudnivalókról

A Kormányzó Úr megtekintette a legutóbbi ellenséges légitámadás által sújtott területeket

MTI jelenti: Magyarország kormányzója szombaton megtekintette azokat a területeket, amelyeket a legutóbbi ellenséges légitámadás a fővárosban és környékén érintett.

Sztójay Döme miniszterelnök, vitéz Rátz Jenő miniszter, a miniszterelnök helyettese, vitéz Jaross Andor belügy- és Csata János honvédelmi miniszter kíséretében elsőnek a Szent László kórházat kereste fel.

Itt dr. Bézy Istvánnak, a kórház igazgató főorvosának útmutatásával bejárta a kórház egész területét. Résztétel hallgatta meg a légitámadás áldozatairól szóló jelentéseket, majd a főváros és környékének több, a bombázás ál-

tal sújtott területét nézte meg. A Kormányzó Úr mindenütt elsősorban arról szerzett meggyőződést, hogy a légitámadás után a mentési munkálatok milyen gyors ütemben történtek és milyen eredménnyel jártak, valamint arról tájékozódott, hogy a hajléktalanná váltak elhelyezése, ellátása és segélyezése érdekében megtörténtek-e a megfelelő intézkedések.

Több helyen a károsultakkal és hozzátartozóikkal folytatott közvetlen beszélgetései során szerzett meggyőződést a segítség és támogatás munkájának erélyéről. Mindenkihez biztató és erősítő szavakkal szólott és elismeréssel vett tudomást arról a segítő készségről, amelyet a hatósági szervek mellett a lakosság egymás iránt tanúsított.

Adakozzunk a légitámadás áldozatainak megsegítésére!

Kegyetlen ellenséges támadások érték Budapestet. A gyilkos bombázóparban ezek váltak hajléktalanná. Ártatlan és békés magyar kisemberek, munkások, polgárok, asszonyok gyermekek és csecsemők tömege halt hősi halált. Sok élet évtizedes szerény és áldozatkész munkájának gyümölese, a kis családi hajlék vált romokká, kórházépületek romjait temették maguk alá beteg kis magyarok zsenge testét. Magyar élet és magyar vagyon semmisült meg, a döbbenet és borzalom perceiben.

A magyar főváros képe büszke elszántsággal viselte a szörnyű megpróbáltatást. Az öldöklés láttán sem rendült meg a magyarság jövőjébe vetett hitünk és helytállásunk és minden tisztességes magyar ember fájdalma arra a nagy kötelességre figyelmezteti a társadalmat,

mat, hogy segíteni kell azokon, akik a legtöbbet vesztek, a legnagyobb áldozatot hozták a hazáért.

Az egyéni érdek és megfontolás felett álló magyar közösség parancsa az, hogy mindenki segítsen, ahogy csak segíteni tud.

Az arra hivatott hatósági tevények az egész vonalon azonnal megindították a mentés, a segítés és támogatás munkáját, de a hivatalos intézményes segítséget sokszorosan feljmulhatja a nemzeti közösség érte-sének tetteiben megnyilvánuló eredménye.

Szükség van tehát a jobbmodúk ezreire és tízezeire, de

TÓKÉS FOTO

HUSVÉTI HÉRFŐLÉN NYITVA

**szükség van a szerényebb sor-
súk filléreire is, amelyek ha
még olyan csekély összegekből
adódnak is, milliókat jelentek
akkor, ha magyar véreink
életét és megmaradását kell biz-
tosítani.**

A légitámadás áldozatainak
megsegítésére indított mozga-
lom a napokban a hírlapok és a
rádió útján fog tájékoztatást
nyújtani a gyűjtések részletei-
ről. Eddig is mindenki igyekez-
ték adományát a 151006. sz.
postatakarékpénztári csekk-
számlára befizetni.

A zsidóság részvételére az
akció igényt nem tart, mert a

zsidóság, vagyoni helyzetét éria-
tó minden kérdésben kormány-
rendeletek fognak a nemzet cél-
jainak megfelelő módon intéz-
kedni.

Kívánatos, hogy minden haz-
afias érzésű szervezet a maga
kebelében sürgősen megszer-
vezze a gyűjtő akciót s be nem
várva a további intézkedéseket,
az összeget mielőbb a fenti
csekk számlára beküldje.

Mindenki teljesítse magyar kö-
telességét és anyagi erejéhez
mérten legnagyobb adománnyal
igazolja, és bizonyítja haza-
fias becsületét.

A Kormányzó Úr adománya

Magyarország Főméltóságú Kormányzója a légitámadás ál-

A kormány adománya

A m. kir. kormány tagjai a légitámadás áldozatainak meg-

További adományok

Albrecht kir. herceg a légitá-
madás áldozatainak megsegíté-
sére 10.000 pengőt adományoz-
zott.

A Magyar Cukorgyárosok

A Kormányzó Úr hitvese az áldozatok megsegítéséért

MTI jelenti: A Kormányzó Úr hitvese a légitámadások ar-
ra rászoruló áldozatainak gyors
megsegítése érdekében jótékony
célú akcióban átküldött a mag-
yar vöröskereszthez kiosztás
végett 1500 méter női ruhada-
rabot, 2500 méter alsó ruhára

való vászonanyagot, továbbá
ugyanolyan jelentős mennyiségű
szövetet, férfiruhaszövetet,
kész ruhát és fehérneműt, to-
vábbá harisnyákat, lábbeliket
és más különböző ruházati cik-
keket, ill. anyagot.

A „DEBRECZEN”-t kiadó lapvállalat 1000 pengőt adományozott a bombakárosultaknak

A „Debreczen”-t kiadó Ti-
szántúli Könyv- és Lapkiadó
Részvénytársaság igazgatósága
tegnap ülést tartott, melyen
foglalkozott a légi támadások
áldozatainak felségítésére von-
natkozó felhívással.

Az igazgatóság öv. Szigethy
Gyuláné ügyvezető-igazgató ja-
vaslatára a felhí-
vásban közölt hazafias és a
nemzeti közösség parancsát
követő szempontokra figyelem-
mel egyező pengőt adományoz-
zott a bombakárosultak felségíté-
sére.

Ezt az összeget sürgősen el-

juttatja a felhívásban megje-
lölt helyre.

Ugyancsak elhatározta az
igazgatóság, hogy a „Debreczen”
hasábjain teljes mértékben
rendelkezésre bocsátja a
hazafias akciónak.

Ugyanakkor felhívjuk la-
pünk olvasóit, kik már annyis-
szor adták példáját az áldozat-
készségnek és segíteniakarás-
nak, hogy ebből az akcióból még
fokozottabb mértékben vegyék
ki részüket és adományaikat a
151.006. számú postatakaré-
pénztári csekk számlára fizessék
be.

Vitéz Endre László belügyi államtitkár

A Magyar Távirati Iroda je-
lenti: A Kormányzó Úr Ófő-
méltósága a belügyminiszter
előterjesztésére dr. Vitéz Endre
Lászlót, Pest-Pilis-Solt-Kiskun
vármegye alispánját államtit-
kárrá kinevezte.

Vitéz Endre László a fajvédő
nationalista gondolat egyik

legintranszigenőbb híve és kö-
vetője, ki már a múltban is
nagy harcokat vívott eszméiért.

A márciusi fordulat után nyom-
ban a belügyminisztériumba
rendelték be szolgálattételre,
míg most államtitkári pozíciót
fölt be, melynek munkakörét az
elmúlt héten már úgy is ellátta.

Változás a miniszterelnökségi államtitkári állásban

A MTI jelenti: A Kormányzó
Úr Ófőméltósága a m. kir. mi-
niszterelnök előterjesztésére dr.
Vitéz Thurik és komjátjai Thu-
ránszky László felsőházi tag,
miniszterelnökségi államtitkárt
attól az állásától buzgó oda-
adással teljesített elismerése

mellett saját kérelmére felmen-
tette.

A Kormányzó Úr a m. kir.
miniszterelnök előterjesztésére
dr. Huszovszky Lajos m. kir.
kormányfőtanácsos országgyű-
lési képviselőt miniszterelnök-
ségi államtitkárrá nevezte ki.

Keledy Tibor eddigi kolozsvári polgármester lett Budapest főpolgármestere

Homonnay Tivadart felmentették állásától

Az MTI jelenti: A Kormány-
zó Úr Ófőméltósága a belügy-
miniszter előterjesztésére dr.
Homonnay Tivadart Budapest
főpolgármesterét ettől az álla-
sától buzgó odaadással teljesít

tett szolgáltatásának elismerése
mellett saját kérelmére fel-
mentette és dr. Keledy Tibort,
Kolozsvár polgármesterét Bu-
dapest főpolgármesterévé kine-
vezte.

A külügyminiszter állandó helyettese

MTI jelenti: A m. kir. kül-
ügyminisztérium vezetésével
megbízott miniszterelnök a kül-
ügyminiszter állandó helyette-

sítésével Jungerth-Arnóthy Mi-
hály rendkívüli követet és meg-
hatalmazott minisztert bízta
meg.

Vitéz Imrédy Béla és Vitéz Rátz Jenő nyilatkozata a nemzeti erő fokozásáról és a végső győzelemről

Vitéz Jaross Andor, Kunder Antal, Szász Lajos és Juresek Béla miniszterek az időszéri kérdésekről

Vitéz Imrédy Béla, az Esti Uj-
ságnak adott hosszabb nyilatkozatá-
ban egyebek között kijelentette,
hogy a Budapest és környéke bom-
bázásával elkövetett gyilkos, osto-
ba kísérlet a leghalványabb ár-
nyékát sem tudja elérni a szándé-
kolt hatásnak. A terrorkísérlet
nem rettegést váltott ki, hanem ke-
ménységet. Az emberek jobbak
nak mutatkoztak, mint amilyen-
nek talán maguk is hitték magu-
kat. A továbbiakban arról beszélt,
hogy sem ő, sem a Magyar Megújú-
lás Pártja a legalkalmasabb mér-
tékben sem hajlandó eltérni attól
az iránytól, amelyet ellenzéki ko-
rúkból követtek. Hívei maradnak
a lendüle és, gyors esztelvények-
nek az antibolszevista fajvédő népi
és szociális alapon álló pártok,
politikai alakulatok csak egy célt
látnak maguk előtt: olyan po-
litikai helyzetet teremteni, amely
lehetővé teszi, a nemzet minden
erejének a háború megnyerése ér-

dekében való teljes fokozását, le-
hát az összes szellemi és fizikai té-
nyezőknél a lehető legnagyobb na-
tással és legteljesebb összhangban
való vezetését szolgálja. Célját
azonban az ilyen összefogás csak
éri el, ha visszhangra talál az
egész nemzet lelkében.

Vitéz Rátz Jenő miniszterelnök-
helyettes nyilatkozatában azt
mondta, hogy a kormány első fe-
ladatai közé tartozik: a magyar
dolgozók tömegében visszaállítani
a hitet és a bizalmat, a felelősség-
teljes munka, a nemzet egészére
vállalt feladatok és áldozatok
szükségességéről. Ezt csak olyan
intézkedések meghozatalával le-
het bebizonyítani, amelyeknek
megoldását az öngyilkossággal
lenne egyértelmű tovább halasz-
tani. Bent az országban döntő esá-
lást vívunk, és eltökéltük, hogy
azt maradéktalanul meg is nyer-
jük. Törhetetlen és szilárd hitet
valljuk, hogy minden reményünk
megvan arra, hogy a súlyos kato-
nai harcok is győzelmessé és si-
kerral fejezzük be. A magyarság
híven szövetségesei szelleméhez,
minden rendelkezésre álló kato-
nai és gazdasági erejét összeszed-
ve elősegíteni kívánja a gyors és
végső győzelmet.

Intézkedések a munkások érdekében, 60 évre szállítják le az agkori munkásbiztosítás korlátozását

Vitéz Jaross Andor külügy-
miniszter a szociális intézmények
kapcsolatosan kijelentette, hogy
mindent el fog követni, hogy leg-
alább a már működő intézmények,
főképp az OTI és MABI szolgálta-
sait telemeljék. A legközelebbi
minisztertanácsok egyikén kizáró-
lag a munkásságot érintő kérdések
kel kíván foglalkozni. Sürgősen
váltotatni kell a kereskedelem
árjai és a munkásbérek közötti
óriási különbségek között, ezeket
a különbségeket legalább részben
ki kell egyensúlyozni. A legkö-
vetkező időben belől napvilágot lát az
az intézkedés, amely agkori
munkás biztosítás terén a korha-
tárt 60 évre szállítja le sürgősen
javítani kívánja a munkásélel-
főnek járó gyermekpótlékat is.

ipari termelésünk szervezése terén
nagy nemzeti és szociális oda-
ink szolgáltatásban még óriási fe-
ladatok: kell megoldani. Ennek
a munkának elsősorban ipari ter-
melésünk további fokozására kell
irányulnia, ez azonban csak akkor
lehetőséges, ha az ipari munkásság
részére olyan életlehetőségeket
biztosítunk, amelyek mellett teljes
munkaerőjével a termelés szolgálta-
tába állíthatja.

A közélet kérdései

Juresek Béla földművelésügyi
és közéletügyi miniszter arról
beszél, hogy a kormány feladata
a szükséges cikkeket való ellá-
tás olyan arányú biztosítása, hogy
az esetleges nélkülözés mindenki
részéről elviselhető legyen. Emel-
lett a termést minden ágban a
legmagasabbra kell fokoznunk.
Gondoskodás történik arról, hogy
megfelelő mértékben és mennyi-
ségben jussanak a mezőgazdasá-
gban foglalkozókhoz azok az ipar-
cikkek, amelyek termelés folyta-
tásához nélkülözhetetlenek. Nem
részesülhet ellátásban az, aki nem
végez hasznos munkát a nemzeti
közösség által megkívánt mérték-
ben.

Minisztertanács volt pénteken

A kormány tagjai pénteken
délelőtt 10 órakor Sztójay Döme
miniszterelnök elnöklésével mi-
nisztertanácsot tartottak. A mi-
nisztertanács időszéri kormány-
zati kérdésekkel foglalkozott és
3 órakor ért véget.

Piros és kék telitalpú szandál P 12.60
BELLA cipőüzlet, Széchenyi-utca 44.

DEBRECZEN 2. OLDAL
1944. IV. 6.

Tökés foto

hétfőn nyitva

vasárnap zárva!

Tudnivalók a zsidó rádióengedélyesek adat-szolgáltatási kötelezettségéről

A m. kir. miniszterium 1300-1944
M. E. számú rendeletét közli a hivata-
los lap a zsidó rádióengedélyesek adat-
szolgáltatási kötelezettségéről.

A zsidó rádióengedélyesek ennek a
rendeletnek hatálybalépésétől számított
három nap alatt kötelesek ajánlott le-
veleiben irásban a következő adatokat
bejelenteni: a) a rádióengedélyes neve
b) foglalkozása, c) az engedélyes birtó-
ságában levő rádióvevőkészülék(ek) üzem-
bentartásának birtoklásának bírálta-
sának helye (helység, utca, házszám,
lakás, név, adatl. stb.), d) a rádióvevő-
készülék(ek) adatai (detektoros vagy
lámpás, gyártó cég neve, gyártási
szám, rádiócsövek darabszáma stb.), e)
az engedélyes résztvevő az 1914-18
évi háborúban, milyen hadikötelessé-
geket (ide nem értve a
Károly csapatkeresztet), f) az 1918-
19. forradalmak idején azok ellen irá-
nyuló nemzeti mozgalmakban részt-
vevő oly módon, hogy életét kockáz-
tatta vagy szabadságvesztést szenved-
tet, g) hadirokkant-e, ha igen, hadi-
rokkantsága milyen mérvű, h) a visz-
szasozott területen az elszakított
ideje alatt a magyarsághoz való hű-
ségéről bizonyosítást tett-e.

Ha az engedélyes birtokában egynél
több készülék van, minden egyes rádió-
készüléket be kell jelenteni. Az adat-
szolgáltatási kötelezettségnek az a
zsidó személy is eleget kell tartania,
aki rádióengedély nélküli csatornán le-
veleket rádióvevőkészülékkel tart bir-
tokában. Az adatbejelentést ahhoz a
postahivatalhoz kel benyújtani, illeto-
leg címezni, amelyknél az engedélyes
a rádióhasználati utjakat fizeti, illetve
amelynek kézbesítő körzetében a lepe-
csételei rádióvevőkészülék zsidó birtó-
kosa lakik.

Annak megállapításában, hogy a je-
lent rendelet alkalmazása szempontjá-
ból ki a nem zsidó, ki a zsidó, az
1941. évi XV. tc. 9. és 66. §-ának ren-
delkezései az iránvadások azzal, hogy
nem zsidó az olyan személy is, aki
származására az vallására nézve az
említett 9. § utolsó bekezdésében fog-
lalt meghatározásnak megfelel, illet-
ve, hogy nem kötött, illetőleg mind-
addig, amíg nem köt házasságot zsidó
val vagy olyan nem zsidóval, akinek
egy vagy két nagyszülője az izraelita
hiteleket tagjaktól született.

A bejelentési kötelezettségre meg-
szabott határidő lejártával a zsidó
rádióengedélyesek rádióengedélyesek
erénye megszűnik. A zsidó, akik
rádióengedélyesek megszűnik, kötelek
antennájukat leszereltetni, központi
antennahálójukat a háztulaladous útján
leveszélyeztetni, rádióvevőkészülékét to-
vábbi intézkedéig üzemképes állapó-
tában megőrizni, de azt nem használ-
hatja és el nem idegenítheti. Nem
szunik meg az engedély erénye annál
a személynél, akit az 1914-18. évi
háborúban az ellenség előtt tanúsított
vitéz magatartásért arany vagy leg-
alább két ízben I. osztályú ezüst vitéz-
éremmel vagy mint főtisztet a
kardokkal ékesített III. osztályú vas-
koronarendel vagy mint törzéstiszt
kardokkal ékesített III. osztályú vas-
koronarendel magasabb, de ugyan-
csak a kardokkal ékesített kitünteté-
sét tüntettek ki, úgyszintén annál sem,
aki hadirokkant és aki kivételése alá
esik.

A bejelentés alá eső rádióvevőkészü-
lékre vonatkozóan külön rendelet fog-
intézkedni.

Az árdragítási vissza- éléseket április 20.-ától szigorúbban büntetik

A Budapesti Közlöny közli a
minisztérium rendeletét, amely a
nemzeti gazdálkodás rendjét zava-
ró egyes cselekmények szigorúbb
büntetéséről szóló 1944. VI. tc. ha-
tálybalépésének napját 1944. ápri-
lis 20. napján állapítja meg.

Ez a törvények — mint isme-
retes — jelenükön felmerte a
megszigorította az árdragító vis-
szalések büntetését, behozta az
árdragítókra vonatkozóan köt-
lező vagyonelkobozást, súlyos bünté-
lést állapított meg a közléltáisi-
jegyekkel elkövetett visszaélések-
re, végül bizonyos esetekben bü-
ntíthetővé tette a vevő részéről el-
követett árdragító cselekménye-
ket.

Galiciában honvédeink a német kötelékekkel együtt 20 kilométerre vetették vissza a szovjet csapatokat

A keleti fronton sikeres harcokat vívnak a német és magyar csapatok. Galiciában Sztaniszlau és Tarnopol között támadó honvédeink német kötelékekkel együtt több ponton több mint húsz kilométernyire vetették vissza északra a bolsevistákat. Az oroszok igen elkeseredetten harcolnak, amikor fehérik, mind'árt ellenátadásba kezdenek, de már napok óta tart az az egyre erősödő nyomás, amely egészen fel a Pripjet-mocsaralig egyre szélesebb szakaszon űzi vissza az oroszokat szemmel láthatóan azzal a közvetlen céllal, hogy Tarnopol bős védőinek segítségét vigyen.

Csernovictól északra, ugyan- csak az Interinf közlése szerint, szintén harcolnak a magyar csapatok és itt is sikerült a szovjet ellenlökéseket elhárítva a Dnyeszter medencevidéken bolsevistákat visszavetni. Jassytól északra, valamint a Prut közepő és felső folyásánál mindenütt tért nyertek a német és román csapatok támadásai. Mindezekre a mekkas küzdelmekre egyaránt áll — Kovelről le egészen Jassyig —, hogy az oroszok egyre súlyosabb nyomással állnak szemben, utánpótlásukban fennakadás mutatkozik és már napok óta tapasztalható azoknak az ellenlökéseknek a hatása, amelyeket Manstein és Kleist vezértábornagyk ezeken a harcszakaszokon elrendeltek. A Kárpátok délkeleti nyúlványai elől szívós harcokban tisztítják ki az oroszokat.

Még délebbre a Szovjet megpróbálta, hogy Odesszától keletre és nyugatra áttörje a német rugalmas védelmi arcvonalat; mindezek a hírséreltek azonban összeomlottak a német páncélos élék ellenlökéseiben. Ezen a szakaszon — mint az Interinf hangsúlyozza — a német csapatok továbbra is tervszerűen folytatták parancsszerű elszakadó hadmozdulataikat.

Német hadijelentés

Berlin. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Titok. A véderő főparancsnok-sága közli:

Krim félszigetén, a szivasi hídfőben és a perenkopi földszorosnál megüszultak a szovjet helyi támadásai. Az utóbbiak elhárító harcokban többízben bevált a 33. román gyalogos ezred, a betört ellenséget haldéktalanul végrehajtott ellenlökéssel kemény harcokban visszavetette.

Odesszától északra súlyos harcok folynak a továbbra is támadó bolsevistákkal.

A Dnyeszter alsó folyásától keletre, valamint a Dnyeszter és a Pruth között német és román csapatok visszaverték szovjet támadásokat és ellenlökésekkel szétverték ellenséges erőcsoportokat.

Csernovic és Tarnopol között a hadsereg és SS fegyvernem kötelékeinek támadásai a legnagyobb terepnehézségek mellett pnteken is jól haladtak előre.

Tarnopol védői az elmúlt éjjel visszaverték a szovjet meg-

ismélt erős támadásait. — Brodytól délre és északra lévő térségben csapataink különböző helyeken visszaverték a szovjet és szétugrasztották a hátraözönlő ellenséges oszlopokat. — A bolsevisták ellentámadásai megüszultak.

Kovel mellett elkeseredett helyi harcokra került sor. — A várostól északra összeomlottak az ellenség megismélt támadásai.

Erős harcok után ezredek az elmúlt éjszaka súlyos támadást intéztek Kiev ellenséges utánpótlási központja ellen. A célterületeken heves robbanásokat és nagy tüzeket figyeltek meg.

Osztrovtól délre és Pszkovtól délre a szovjet ismét megkezdte áttörési kísérleteit

Stettinius megérkezett Londonba

Amsterdam, április 8. (NTI): Stettinius az Egyesült Államok külügyi államtitkára, pénteken kíséretével Londonba érkezett — jelenti a Reuter-iroda.

A londoni rádió jelentése szerint Angliába érkezése után Stettinius, Amerika kiküldöttje kijelentette, hogy útjával Edennek és más brit államférfiaknak, ameri-

több lővészadosztállyal és ezeket páncélosok és erős csatarepülő kötelékek támogatták. A támadások súlyos és változó harcok után összeomlottak. Itt 62 páncélost semmisítettünk meg. Kis helyi betörések kitisztítása folyamatban van.

A narvai arcvonalon csapataink támadása jól halad előre, bár az ellenség elkeseredett ellenállást fejt ki.

Az olaszországi arcvonalon rohamcsapataink nagy vérvesztéseket okoznak az ellenségnek. Német és olasz légierek április 7-én az olasz térség felett 17 ellenséges gépet lőttek le. Az Egei-tengeren egy biztosító járművünk elsüllyesztett egy ellenséges motoros vitorlást.

kai látogatását viszonzozza. Hull Amerika külügyminisztere most nem vállalkozhatott erre az útra. Angliai látogatása céljáról szólva azt mondta Stettinius, hogy az nem egyezmény kötése irányul, hanem inkább azért jött, hogy beható tanácskozásokat folytasson a két országot közösen érdeklő fontos kérdésekről.

Szénlapátolással kell kezdeni Németországban annak, aki textilmérnök akar lenni

Tanulmányairól, átélt légitámadásokról beszél vitéz Kozma Endre textilmérnök, aki most érkezett haza Németországból.

Németországi élmények közönségét kereső csendes beszélgetésnek indult, szabályos interjú — iránvágyó ceruzával és anyaghegyeztetővel — lett találkozásomból vitéz Kozma Endre textilmérnökkel, dr vitéz Kozma György közjegyző kormányfőtanácsos fiával, Vitéz Kozma Endre a chemnitz-i textiltűiskolán most szerzett, még friss diplomájával zsebében és sok-sok felejthetetlen élménnyel március végén érkezett haza Németországból.

Először tanulmányairól beszél: — Németországban megtanultam a szakmámat alaposan! A főiskolára való felvétellel megelőzően egész alólrol kellett megismerem a textiltűgyártásban folyó munkát. A „praktizálás” egy bayruthi textiltűgyárban szénlapátolással kezdtem egy év alatt — hetenként felváltva a munkanemmet — eljuttattam az üzemi irodába.

„Viszont kárpótolt a tudat, hogy a háború miatt megrövidült a tanulmányi idő, három év alatt végeztük el a négy és fél éves anyagot. Hálából a szünidőben mi is vállaltuk az önkéntes hadimunkaszolgálatot, amelyet német kollégáink teljesítettek. Az egyik magyar fiú villamsokkal volt, a másik kertész, a harmalík egy hadfelszerelési gyárban dolgozott. Nekem szerencsém volt, megmaradtam a szakmánál: egy textiltűgyárban voltam munkás, a szűnő tartamára...

— Sok magyar hallgató volt a főiskolán?

— Chemnitzben mi adtuk a külföldiek többségét. Tíz német mellett nyolcan voltunk magyarok, két bolgár, két román és egy török egészítette ki a társaságot. A külföldieknek én voltam a vezetőjük. Nem szabad csodálkozni azon, hogy a főiskolának ilyen kevés hallgatója van, a textilmérnöki pályára csak kevesen mennek, még Németországban is.

— A németek részéről mi magyarok mindenkor a legnagyobb rokonszenvvel találkoztunk. A legjellemzőbb talán az, hogy a karácsonyi Souderzutellungot, — külön élelmiszeradagot a külföldiek közül csak mi magyarok kaptuk meg. Abba a chemnitz-i fürdőbe pedig, amelynek kapuján ez a felírás állt: Külföldieknek tilos a bemenet! egyedül nekünk magyaroknak volt megengedve, hogy belépünk... De a magán-érintkezésben is számtalanszor tapasztaltuk, milyen nagyra-

esüléssel, elismeréssel vannak nemzetünk iránt.

— Ha valaki Németországból jön, az itthoniak először a bombázásokról kérdezik... — mondom

— Abban is volt részem.

— Chemnitzben is Berlinben is, ahova sokszor felutaztam. Chemnitzben egy hadifontosságú gyár közelében közelében laktam. Nem is csodálkoztam hát, amikor egy éjszakai támadáskor, a támadó repülőgépek előtt járó gépek ledobták világító „karácsonyfalkat” a négy világítóbombával közrefogott bombázó területbe a házam is beleesett. De szerencsém volt, heves szél fujt az éjszaka a négy világító bombát messze elsodorta. Amikor a bombázók megérkeztek, már a mezők fölött jártak, messze kívül a városra. A „Tommy”-k erre hát a mezőt bombázták össze...

— Hasonló szerencsés esetem voltelutazásom előtt Berlinben is. Barátommal utaztam fel a német fővárosba, hogy a szlovák követésen átutazó vizumomat megszerzem. Tervem volt, hogy fennmaradok még néhány napig. Barátomat is rábeszéltem, ma radjon Berlinben. Az Anhalter Bahnhof melletti postahivatalba mentünk március elsején délelőtt, hogy táviratot adjunk fel chemnitz-i kollégiumnak, hogy csak később utazunk haza. — A postahivatal felé tartván hallottuk az utcán a megafonox légi helyzetjelentését: a birodalmi terület fölött nincs ellenséges repülő gép. A postahivatalban a barátom megragadja a karomat: „Te én rossz sejték, ne maradjunk Berlinben!” Azzal már hűz is ki a postahivatalból és visz magával a pályaudvarra. „Mikor indul a legközelebbi vonat Drezda felé?” „Két óra múlva!” — Adjunk két jegyet! Mire felocsudtam megletetésemből már a vonatban ültem a barátommal. Haisejtelttem egy félóra múlva a felvöltő szl-rénák igazolták. A vonat rögtön kigördült a pályaudvarról. Még Berlinben, de a nyílt pályán hamarosan megállottunk. Az amerikai bombázók már a fejünk fölött voltak. A vonat kocsijainak tetején már kopogtak a géppuskák lövedékei, a mellettünk lévő kocsi pedig kigyulladt gyújtóbombától. Elkör kaptunk észbe a barátom klugrott az ablakon, én pedig az ajtón át menekültem. — Amint felnyitottam az ajtót, láng

csapott be kívülről. Az eredmény az volt, hogy jó pár hétig fekete szemüveget kellett hordanom, a szemem könnyebben megsérült és gyulladása jött.

Mosolyogva beszéli el az esetet és hozzáteszi, hogyha Berlinben maradtak volna, már nem igen lenne az élők sorában, mert ahova délebb menni akartak, az a ház rombadőlt. De él, hála Istennek, kérdezzük meg tehát mik a tervel az ifjú textilmérnöknek.

— Kevés textilmérnök van Magyarországon, így azt hiszem nem igen fogom az állástalan diplomások számát szaporítani. Most különben egy Erdélyben felállítandó textiltanonciskola tervén dolgozom. Ugy hiszem a

textiltűgyárak támogatásával meg lehetne valósítani. Az 5 érdeklők is, hogy évente 100—200 végzett képzett munkás kerüljön ki munkásutánpótlásul. Ebből a túlnyomó rész, mint munkás kapna munkaalkalmat a textiltűgyárakban, 10 százalékuk elárnó a mestteri fokot, a legkiválóbb 5 százalék számára pedig lehetővé ten-nék a mérnöki tanulmányokat. — Debrecen környékének népében nincs meg az a közgyűségesség, amely a textiltűgyárban szükséges, az elsősorban Erdélyben található. E tanonciskola célja lenne még az is, hogy az erdélyi házlipart átmentsük, átállítsuk a gyárpartra.

Pálty Levente.

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter búcsúztatta a Budapest elleni légitámadás halottait

Tegnap temették el Budapest a hétfői terrortámadás halottait. Megható jelenetek játszódtak le a temetés előtt. Apák, anyák, gyermekek, hozzátartozók, ismerősök barangoltak a koporsók között, hogy halott szeretteiket felkeressék. Aztán lezárta a koporsók előtt, hogy valahány magyar él ezen a szent földön, most ebben a pillanatban mélyszégy gyászal áll meg e sírgödör előtt és tisztelettel hajlik meg az új hősi halotok áldozata előtt. Kegyelettel szemel le a koszorút a magyar hősi halotok koporsójára és amikor tisztelettel áldozunk emléküknök és kegyelettel akarjuk emléküket belevésni a magyar történelem firmamentumába, ugyanakkor szeretnék keztenyújtani minden gyászoló magyar testvéremnek, szeretném létreölni a testvér szeretetével a gyászoló könnyeket és a testvéri összefogás erejével enyhíteni azoknak a magyaroknak a fájdalomát, akik itt most övéket gyászolják.

A belügyminiszter szava után a főváros, majd a vármegye koszorúit helyezték el a frissen hantolt sírokon.

— Érdekes ítéletet hozott a Kéria egy árdrágítási bűnygyben. Egy bentmesier, jelentettek fel a osendörök, mert drágábban volt káírva a hús ára a megszabotnál az üzlet hirdetőtáblájára. Bár azon a napon nem adott ki senkinek húst, a bíróság mégis úgy vette, hogy ennyit kért a búsért és ez maga már árdrágítást jelent. Az árdrágításhoz elegendő a magasabb ár követelése.

SZEBB LESZ

A TAVASZ

Fábián modellház

ujdonságaiban

SVETITS-palota

Telefon: 37—86.

SZALON:

KÁLVIN-TÉR 11.

Telefon: 25—64.

Szemüveget

NAGY IMRE

Látszerész mestertől

Kossuth-utca 4.

Zelss üvegek.

Szolíd árak.

Debreceni Csokonai Színház
BELEZZA! UNGED ISTVAN

HÉTI MŰSOR:
Húsvétnapi délután 3 órakor:
Csavargólány. Este 6 órakor: Egy boldog pesti nyár.
Húsvéthétfő délután 3 órakor:
Egy boldog pesti nyár. Este 6 órakor:
Csavargólány.
Kedd este fél 7-kor: Csavargólány.
B. hétfő.
Szombat este: Barabás Sári és Udvardy Tibor opera- és daljátéka.
Csütörtök este: Barabás Sári és Udvardy Tibor opera- és daljátéka.
Péntek este: Az első. Munkás-
bárád.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR
BARABÁS SÁRI ÉS UDVARDY TIBOR DALESTJE szerdán és csütörtökön este lesz a Csokonai Színházban. Barabás Sári minden debreceni vendégszerződését örösi örökösökévé adta át, Udvardy Tibor pedig az Operaház egyik legkiválóbb énekesévé, Debreceni dal- és operaszínház operáriáiként, művelőként és operettművekként adnak elő. A megőrzött zenekari Frenkel Frigyes, a rádió karnagyja vezényli.

JUTHARI NÁNDORNAK a debreceni közönség egykori kedvence komikusaként „Varrjúcsok” c. darabja körül bemutatására Budapestre.

KAMARASZÍNHÁZBAN
Husvét hétfőn este fél 7 órakor Christine.
Kedden este: Christine.

Csavargólány
Jól pergő előadásban újította fel a Csokonai Színház Erdélyi Mihály Csavargólány című operettjét. A könnyed és szórakoztató operett tréfi hatásosak s így mindazok számára, akik vidám hangulatban kívánnak pár órát eltölteni, érdemes a felújított előadást megnézni. A szereplők látványos előadásukkal sikerrel vonják a nézők figyelmét. A darabot, akiknek sorából a temperamentumos Tureli Gitta mellett kedvesen nevezhető Szabó Samut és az ötletgazdag J. nem fogó Csengery Aladár kell ésszerűen kiemelni. Németh Ilonka passzív szerepében jó kézzel nyújtott kifogástalan, Fáskertli Mária remek humoros maradéktalanul érvényesül. Ujvárossy Kati alakító játéka, Nagy Orsolya jól mintázott alakítása sikert nyújt. Dalmady Géza Pesti Pistája férfias lendülettel emelkedő, Sárosi szép hangja a mélyfekvésű dallamok mellett is jól érvényesül. Késmárky Kálmán alakítás magán hordja a tehetség kétségtelen jeleit. Formanek Rezső, Dóka János, Tanyai Sándor, Fittler Ferenc és Vasvári S. András mint epizódszereplők megfelelő készséggel illeszkedtek az együttesbe.

DEBRECZEN 1944. IV. 9. 1. OLDAL

llettel emelkedő, Sárosi szép hangja a mélyfekvésű dallamok mellett is jól érvényesül. Késmárky Kálmán alakítás magán hordja a tehetség kétségtelen jeleit. Formanek Rezső, Dóka János, Tanyai Sándor, Fittler Ferenc és Vasvári S. András mint epizódszereplők megfelelő készséggel illeszkedtek az együttesbe.

PESTI KULISSZA

Az utolsó hetek eseményei rányomták bélyegüket a pesti színházak arculatára is. A magyar közélet siklan mutatkozó nagy változások ösztönözni kívánják a kulturális frontra is és bizonyosra vehető, hogy a főváros színházi világában is bekövetkeznek majd — megpedig hamarosan — nagyon jelentős szerkezeti változások. Az ilyen változások persze a szellemi irányvonalra is kihatnak. Talán az addigra nagyobb színház jut az újítás és egy határozottabb, keményebb nacionalista szellem, amely a színházban nemcsak a szórakoztató ipar egyik fajtáját látja, hanem a kulturális élet egyik fontos szegletét is, amelynek a magyar lét, a magyar élet egyik meghatározó szövege hirtelétik a verbális magyar színház szíján keresztül a verbális magyar irók.

Amennyire megmutatkozik Pest társadalmának megváltozása a belkölözött történelmi események hatására, éppen annyira észlelhető ez a színházak és mozik környezetéről, de a feltörő korosztály magyar közönség pillanatnyilag nem képes teljesen föltenni a nézőterek felzárkadt helyeit. A mai időkben legtöbb ember otthon tölti esteit, a családi kör melegeben keres enyhülést, különösen az angolok repülői első terrorátadásai óta. De a pesti színházteret nem vesztik el sem a kedvelők sem a bizalmiak. A napokban úrrá válik a kultúrászállamutkár ellenkezővel értekezletet tartották a miniszteriumban és egyhangú határozatot hoztak: nem hátrálnak, az eredeti irók szerint változtatlanul végigjáratják a színpadot és a nyári szünetben teljes erővel felkészülnek majd az új esztendőre is. Hasonló álláspontot is annál inkább, mert a mozik látogatottsága — s főleg a délutáni előadásoké — alig eszikent, másrészt a magyar film gyárak szakszervezetek közérvel dolgoznak. Egyébként is a külföldi viszonyokkal alaposan ismerős szakértők egyhangúlag vallják, hogy a legfontosabbak az előadások, amelyek a nézőközönség és a közönség színi kedvére és a desperáltságot hamarosan felváltja egy fokozott érdeklődés az élet nemesebb, szebb, színesebb oldalai iránt. Sőt minél több bűnös, csapás ér egy várost, annak lakossága annál dacosabban, elszántabban kitart és ragaszkodik mindahoz, ami alkotás és művészet. Ez a magyarságot annak, hogy a nyugati világjárók publikuma Berlinből Londonig, Hamburgtól Rómáig valószínűleg ostrom alatt tartja a színházakat, mozik és koncerteket jegyzőszámlát. A halál árnyékában virul az élet és így van ez jól... Az ember küzdve küzd és bízza bizk!

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel.: 25-45. Igazg.: B. Unged István
Előadások: fél 4 és fél 7 órakor.
Április 6-án, húsvétnapi délután 3 órakor
Csavargólány
nagy sikerű operett
Este 6 órakor
Egy boldog pesti nyár
kaprázatos kiállítású revü-operett
Április 10-én, húsvéthétfőn délután 3 órakor
Egy boldog pesti nyár
Este 6 órakor
Csavargólány

A CSOKONAI SZÍNHÁZ IRÓDALMI KAMARA SZÍNHÁZA
a Déry múzeumban
Előadások minden hétfőn és kedden este fél 7 órakor
Április 10-én, húsvéthétfőn este fél 7 órakor
Április 11-én, kedden este fél 7 órakor
PAUL CERALDY társadalmi színműve:
KRISZTIN
Tánciskolák
B. Máriássy Magda táncintézetében folyó hó 18-án diák-tanfolyam kezdődik, Péterfia 30.

METEOR
mozgó
Vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 órakor utoljára Danille Darrieux bűbájú kacagató vígjátéka: **AZ ELSŐ BANDA**
Husvét hétfőn délelőtt 11, délután 3, 5, 7 órakor utoljára! Izgalmas, szerelmes, kalandor film:
SZALONKALÓZOK
Főszereplő: Doris Durranti
Szereplők: Tancsó Bécs, Csütörtökön: Uszó város.
Péntektől: Zsófi malom.

Fotokópiát
1 óra alatt készít
Debrecen, Csapó-utca 34. sz.

közönségét. Papirosú alkotás ez a helyi dráma, amelynek győres csobogó cselekménye, keneteljes nyelvezete bagyadta tette a színpadot is, a nézőket is. Az együttes kiváló alakítású Kiss Ferenc nevű közönséges, a főbbek iparkodtak, akár a rendező, de nem tudtak segíteni Schwengler úron.

Remélhető, hogy Németh Antalnak nagyobb sikere lesz a Madách-filmnél, amelynek forgatását hosszú előkészületek után a múlt héten kezdték a Hunyadián. A forgatókönyvet a rendező felesége Peéry Piri írta. Madáchnak, e tragikus élet és sorsú szellem-dráma s a beavatottak igazgatótanácsát, hogy egy tehetséges rendező, egy jó szövegíró és egy kitűnő együttes (még a mellékszereplők is prominense színészek alkották) elegendő-e az első ízű nagy magyar film megalkotásához.

Még egy színházi hír: Rédey Tivadar műzeumi igazgató, az ismét nevű esszéista és kritikus, monográfiát írt Bajor Gáborról. Úgy tudjuk, ez az első országos könyv, amelyet magyar színtörténetnek Rédey szerint Bajor Gizi korunk legnagyobb magyar színészegységére s az utolsó emberöltőben a magyar színház égen övé az első hely, méltó hát arra, hogy együttesének költészetét szemmel tartják és egy-egybe foglalják. A mű fölélyt Bajor Gizi művelésének akadémiái vizsgálódásaitól egész a Kaméliáig vezérv.

— A belügyminiszter azonnali hatállyal megvonja a Madách Színház járási engedélyét. A csütörtök esti előadást már nem tartották meg. Az igazgató Pünköszt Andor már albúcsizott a társulatól. Előadásokat addig nem tartanak, míg a színház vezetőség döntés nem történik.

FILM
A Vigaszínház nagy siker mellett mutatta be „Bécsi vér” című német filmet. A színesen áradó muzika a főnyitó, amely a néző szívet felvidélti. (Nemcsak a színe, de a látvány is, a mozgókép, a fény, a keringőző halálra így érhajtott: bár én is veük táncoltam!) A mese fordulatok és kifogyhatatlan ötletekben, amelyek a nevetének igazi forrása. Willy Fritsch, Theo Lingens és Hans Moser, a férfi-hármas remek, de a hölgyek is kitűnnek bájosággal és szép hangjakkal.

1009 munkahelyre 638 munkakereső esett Debrecenben
A múlt hónap folyamán a debreceni munkaközvetítő hivatal 1009 munkahelyt tartott nyilván, ezzel szemben 638 munkakereső jelentkezett. A munkahelyek közül 662 férfiak, 346 nőké részre volt bejelentve, 1 pedig tanuló részére. Szakmunkások részére 180 helyet jelentettek be.

Munkát keresett 362 nő, 177 férfi segédmunkás és 99 férfi szakmunkás. A munkajuttatás szakmunkásokra kedvező segédmunkásokra kedvező volt. Különösen a vas- és fémiparban és ruházati iparban volt kereset segédmunkások iránt.
Elhelyeztek 194 férfit és 300 nőt, közülük 459 helyben kapott munkát. A háztartási alkalmazottak iránt nagy kereset volt, összesen 285 háztartási alkalmazott nyert elhelyezést.

Tíz hónapi börtön gyermekölés miatt
A debreceni tábla elé került Rácz Róza józsa leány, akit gyermeköléssel vádoltak és a debreceni törvényszék ítélte el egy évi börtönre. Rácz Róza újszülött gyermekét kendőbészavarta kilette a konyhába és ott hagyta. Órák múlva, amikor a gyermek már meghalt, kivitte az udvar végébe és ott elástá. A leány beismerő vallomást tett a törvényszék előtt és azzal védekezett, hogy nagy szegénysége és rekoni csúfolódása kényszerítette a bűncselekményre.

A debreceni tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Rácz Rózát tíz hónapi börtönre ítélte el. Az ítélet jogerős.

HUNGA IA
filmszínház
Ma utoljára:
Pista tekintetes úr
Főszereplők Jávor Pál, Tolnay Klári, Halmay Tibor, Vasváry Piri.
Előadások kezdete: 3, 5, 7.
Ünnep másodnapján hétfőn:
Házasság
Főszereplők: Muráti Lili, Páger Antal és Perényi L.
Előadások kezdete hétköznap 5 és 7 órakor, ünnep vasárnap 3, 5, 7 órakor.

Vigaszínház
mozgó
Ma és holnap 3, 5 és 7 órakor a vidék, szórakoztató filmeknek:
Bécsi vér
Fősz.: Maria Holst, Willy Fritsch, Theo Lingens Hans Moser.

Felhívás Debrecen város lakosságához fontosabb légoltalmi tudni- és tennivalókról

A légihaború tanúságai azt bizonyítják, hogy a légitámadások különböző hatásai következéskor nemcsak az építmények, hanem a nélkülözhetetlen ingóságok is elpusztulnak.

Az ingóságok megmentése a lakosság nemzeti érdeke, éppen ezért mindenkinél már most oly megelőző intézkedéseket kell tennie, melyekkel az ingóság megmentése teljesen, vagy részben biztosítható. Ezért felhívom a város lakosságát a következők figyelembe vételére, teljesítésére, végrehajtására. A nehezen pótolható és értékes használati (pl. függöny, szőnyeg, kézimunka, ruházat, élelmiszer egyrésze, értékes könyvek, képek, stb.) tárgyakat fontosabb okirataikat és egyéb értékeiket kevésbé veszélyeztetett helyen (pl. vidéken rokonoknál, barátoknál, ismerősöknel, a városban kívül eső építményekben, pincékben stb.) tárolja, vagy legalább is ezeket megóvja helyezze el.

Mindenki készítsen óvóhely-csomagot, s ebbe a szükséges személyi-azonosságát igazoló okiratait, értéktárgyait, betétkönyveit, élelmiszer-jegyeit, élelmiszereket, evészközköket, (kés, villa, kanál, csajka, pohár stb.) pokrócot, melegruhát, egy vagy két váltásruha szükséges fehéreműt, szappant, törülközőt, tisztítószereket stb. helyezzen el és légvédelmi riadó esetén vigye magával az óvóhelyre, vagy a gyülekező helyre. Aki pedig munkára megy munkahelyére minden alkalommal vigye magával az óvóhely-csomagot.

Mindenki minden körülmények között nyugalmát, önuralmát őrizze meg, s a ház, ház-csoport, háztömbparancsnok, rendelkezését hajtsa végre. Mindenki vigyázzon a helyes első-tétítésre. Gondoskodjunk arról, hogy lakásunkban állandóan zárt edényben ivóvíz tartálék legyen. A fürdőáradatokat, nagyobb edényeket állandóan vízzel megtöltve kell tartani az esetleges lakástűzek előlédára. A függönyöket, szőnyeget, könnyen gyúló egyéb díszítéseket célszerű már most a lakásokban leszedni és megfelelő ládában tárolni, nehogy a lakásban keletkezett tűz gyorsan tava-terjedjen. Utóca mindenki vigye magával sebkötöző és gázsebesomagot.

Légvédelmi riadóval elhangzásakor a lakásban a világítást meg kell szüntetni, a lámpákat el kell oltani és a gáz- és vízcsapokat el kell zárni és utána vonuljunk le az óvóhelyre. Vész esetén a kár elhárításában odaadóan, buzgón vegyünk részt, s teljesítsük kötelességeinket.

Debrecen, 1944. április hó 6. Polgármester.

Debrecen, 1944. április hó 6. Polgármester.

Hősi halált halt két pesti rendőr a hétfő déli terrortámadás alatt

Budapest, április 8. Az egyik pestikörnyéki helységben hétfőn délután Török Ferenc II. próbarendőr, a szíriának megszólalásakor szolgálati helyén egymásután buzdogn segítette a menekülőket az óvóhelyre. Mindenkit biztos helyre vitt, aki csak segítségére szorult, ő pedig a bombatámadás alatt is megmaradt örhlényen. A kötelességét hősi lélekkel teljesítő próbarendőrt letalálást érte s a riadó után holttestét több darabban szedték össze.

rendőr is, aki Pestszenterzsebten lakott és a bombatámadás idején hazafelé igyekezett. A Márton utcában haladt a szíriának megszólalásakor. A környező házakban negyven embert segített biztonságba helyezni és aztán egy rendőrtársának segítve önként orrséget vállalt a kihalt utcán. Holttestének részét pénteken találták meg.
A két hősi rendőrt a főkaptány-ság saját halottjának tekintti és holttestüket rendőri díszpompával helyezik örök nyugalomra.

Hősi halált halt Tassádi Pál

A Zsidók Központi Tanácsának minden tagja az életével felel az utasítások végrehajtásáért

A magyar hatóságok utasítására és kinevezés alapján mint a „Magyar Zsidók Lapja” új száma közli megalakult a „Magyar Zsidók Központi Tanácsa”.

hajtó szerve. A Központi Tanács felhívására mindenki köteles ott, ahová hívják, megjelenni. A Központi Tanács minden zsidó szellemi, gazdasági javai felett, sőt munkaeje felett korlátlan intézkedési jogot illetve kötelességet kapott.

A Központi Tanács a magyar zsidóságának egyetlen, a hatóságok által elismert szerve, hatáskörébe tartozik mindenki, aki az izraelita hitfelekezethez tartozik, vagy aki a legújabb rendeletek értelmében zsidónak számít.
A magyar hatóságok kizárólag a Központi Tanáccsal tárgyalnak, vele közlik az egész ország zsidóságát érintő utasításait. Ezeknek az utasításoknak legpontosabb végrehajtására nemcsak a Központi Tanács minden egyes tagja felel életével, hanem mindazok is, életükkel felelnek, akik a Központi Tanács utasításait legpontosabban nem teljesítik.
A magyar zsidóság a hatósági intézkedések végrehajtását saját szerveivel köteles fogamatosítani. A Központi Tanács tehát nem hatóság, hanem csak hatóságok végrehajtó szerve.

Szombathelyen lezártak 123 zsidó üzletet
A Szombathelyen megjelent „Vasvármegye” c. lap közli, hogy a kereskedelmi miniszter rendeltére Szombathelyen lezárták a zsidó üzleteket a javdalmi hivatal ellenfére.
Eddig a dunántúli városban 123 üzletet zártak le. A lezárt zsidó-üzletek további sorsáról a kereskedelmi miniszter fog dönteni, akiknek intézkedése a napokban megtörténik.

Hasonló a helyzet Ungváron, ahol a zsidó üzleteket szintén zár alá vették.

APOLLO
filmszínház
Prolongálva a nagy sikerű magyar film:
Benedek ház
Előadások: mindkét ünnepen délelőtt 11, délután 3 és 7 órakor.

A Kollégium épületében lesznek az egyetemi előadások

A húsvéti szünet után ismét megkezdődik az egyetem munkája, amely a rendkívüli viszonyok ellenére sem szenved fennakadást.

A hittudományi, a jogtudományi és a bölcsészettudományi kar előadásai a Kollégium épületében lesznek, míg az orvostudományi kar előadásait továbbra is a klinikai telepen, illetve az orvosi fizikai és kémiai intézetben tartják meg.

A rektori hivatal, valamint a hittudományi, jogtudományi és bölcsészettudományi dékáni hivatal az egyetem központi épületének egyik fenntartott részében nyer elhelyezést.

Az egyetemi előadások április 17-én, hétfőn kezdődnek meg a Kollégium épületében. Az egyetem rektora a részletes tudnivalókra vonatkozó hirdetményt fog kibocsátani.

Dr Haendel Vilmos ismét elfoglalja tanszékét

Dr. Haendel Vilmos az egyetem jogtudományi karának a politika tanszékének nyilvános rendes tanára az elmúlt félév slején betegszabadságra ment.

Antal István, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium vezetésével megbízott igazságügy-miniszter most leiratban érte-

sítette az egyetem rektorát, dr. Haendel Vilmos professzor betegszabadságát április 1-től megszüntetnek tekintni.

Dr. Haendel Vilmos, a hallgatók körében nagy népszerűségnek örvendő professzor tehát a húsvéti szünet után ismét elfoglalja tanszékét.

A debreceni orvosok szerdán foglalnak állást a numerus nullus ügyében

A Budapesti Orvosi Kamara választmányja a napokban határozati javaslatot fogadott el az orvosi kamarákban a numerus nullus mellett. Ez a kérdés most kerül a debreceni orvosok elé, akikhez Budapestről jön központi kiküldött. Az ő jelenlétében tartják meg a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének tagjai a szülészeti klinika

előadótermében délután 6 óra körül gyűlésüket dr. Csilléry András egyetemi professzor elnöklésével. A tárgysorozatban szerepel „indítvány az orvostudományi „Numerus Nullus“ bevezetésére” is. A gyűlésen csak olyan egyéb indítványokat tárgyalnak, melyeket három nappal előbb az elnökséghez benyújtanak.

Önvédelmi alkörzetvezetők, háztömbparancsnokok és helyettesek fontosabb tenni- és tudnivalóiról és kötelességeiről

Debrecen sz. kir. város 12 önvédelmi alkörzetre, (5 belső és 7 külső) 279 háztömbre, 2131 házcsoportra van beosztva. Az alkörzetek élén alkörzetvezetők, háztömbök élén háztömbparancsnokok és házcsoportok élén házcsoportparancsnokok állnak, kiknek helyettesei vannak. Ezek a helyettesek látják el az elővezetett alkörzetvezetés esetén azoknak feladatait. Az alkörzetvezetők, háztömbparancsnokok, házcsoportparancsnokok és helyetteseiket a város polgármestere nevezi ki, akik a 4740/1943. sz. M. E. kormányrendelet alapján esküt tenni kötelesek, a házcsoportparancsnokok és helyetteseiket a város polgármestere kinevezésükről a határozatokat már megkapják és az esküt esküt letették. Az alkörzetvezetők és háztömbparancsnokok és helyetteseik a polgármester kinevezési határozatát a hó 15-ig megkapják és a 4740/1943. sz. M. E. kormányrendelet alapján a hó 15-ig az esküt is leteszik. A házcsoportparancsnokoknak, akadályoztatás esetén helyettesüknek légóltalmi feladataikat, kötelességeiket minden körülmények között hűen és odaadóan kell teljesíteniük és a város lakóit a légóltalmi tudni- és tennivalókra úgy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképezni. Főképpen a károk csökkentésére, tüzoltásra, elsősegélynyújtásra, betegszállításra, rom alól való mentésre kell a főszólyt helyezni. Hogy a város lakói kellő gyakorlati kiképzésben részesüljenek a házcsoportparancsnokok által, azertis a házcsoportparancsnokok a kiképzéseket alkalmával mutassák be a

légóltalmi felszereléshez tartozó tárgyakat: a vedret a szikracsapót, kézfűszekendőt, vederfűszekendőt, a mentőfelszerelés egyes darabjait. Részletesen mutassák be, hogy történik egyes tárgyak használata s ezután gyakoroltassák egyenként mindenki-vel. Ezen gyakorlatnak mindaddig kell tartani, míg a lakók mindegyike el nem sajátította a tűzoltáshoz, elsősegélynyújtáshoz szükséges gyakorlati ismereteket. A házcsoport lakói ne fogják úgy fel a kiképzést, mint valami lény szerző kötelességet, hanem értsek meg annak nagy fontosságát és elszerű szükségességét. Légítámasztás esetén, sőtétben, hőségben, füstben kell szembeszállni a veszedelemmel, a veszedelmesnek látszó gyújtóbombával, az azok nyomán keletkezett tüzekkel s ezt csak akkor tudjuk megtenni, ha a lakók megfelelő gyakorlati és elméleti kiképzésben részesültek.

Tekintettel arra, hogy az ellenséges repülőgépről ledobott bombák nyomán egész utcasorok borulhatnak lángba, illetve az egyes házakban keletkezett tüzek áttejehetnek a szomszédos házakra is, szükséges az egyes házcsoportok kölcsönös segítségnyújtásának biztosítása. Ezt a köteleményt tartotta szem előtt a 4740/1943. sz. M. E. kormányrendelet és a 120.000/1944. H. M. sz. rendelet, amelynek értelmében a lakóházakat, házcsoportokat, önvédelmi háztömbökbe kell összekölni, hogy szükség esetén gyorsan, biztosan tudjanak egymásnak segítséget nyújtani.

Az önvédelmi háztömbök élén

DEBRECZEN 5 OLDAL 1944 IV. 9.

álló háztömbparancsnokok, kiknek jogait és kötelességeit a 120.000/1944 sz. H. M. rendelet 12. §-a részletesen szabályozta — közvetlen légóltalmi felelősei a házcsoportparancsnokoknak. Ismerniük kell a háztömb területén fekvő összes házakat, házcsoportokat, azok őrségparancsnokait és helyetteseit, a háztömb területén fekvő óvóhelyek elhelyezését. Erre a célra a hatóság háztömbrajzzal fogja ellátni őket, amelybe be van rajzolva az összes óvóhely és azok kijáratának pontos helye. Miért van erre szükség? Légítámasztás esetén a romboló és aknabombák pusztító hatása nyomán az épületek rombadőlnék és számtalan esetben eltemetnék az óvóhelyeket és azok kijárait. Gondoskodnunk kell tehát a bent szorultak gyors kimentéséről. — Ennek előfeltétele, hogy a mentőszervek tudják, hol kell kezdeniük a bontást, a romok eltakarítását, hogy a leggyorsabban kiszabadíthassák az óvóhelyen lévőket. Ezért őrzj magánál a háztömbparancsnok a háztömb területén lévő óvóhelyek helyszínrajzát, aminek alapján azután gyorsan meg lehet találni a betemetett óvóhelyek kijárait.

A háztömbparancsnok legfontosabb tennivalója azonban légítámasztás idején adódik, amikor a házak és a házcsoportok légóltalmi szervezeteinek kölcsönös segítségnyújtását vezeti. Joga van bárkét a háztömb bármelyik veszelőzetett pontjára kirendelni, mert nemcsak a saját otthonunkról kell gondoskodnunk, hanem a szomszédos házakról is. Ugyanis a tűz könnyűséggel eljuthat hozzánk is, ezért kell résztvevünk a szomszédos házak tűzoltásában. Ha kifogy valamelyik házból az oltóvíz, a parancsnok a háztömb összes lakóit vödörláncba állíttatja, hogy így biztosítsa a szükséges víznyomást: a gyújtóbombák leküzdésére.

A háztömbparancsnok törzsét a háztömb területén lakó 14—18 éves cserkészek, leventék alkotják, akik riadó után ha más légóltalmi beosztásuk nincsen, azonnal kötelesek a háztömbparancsnoknál jelentkezni, hogy neki segítségére legyenek.

Végül a háztömbparancsnok feladatai közé tartozik, hogy légítámasztás után a háztömb területén keletkezett károk megállapításában, azok igazolásában, a hajléktalanok ellátásában és irányításában közreműködjen.

Az önvédelmi alkörzetvezetők feladatait a 120.000/1944. H. M. rendelet 9. paragrafusa szabályozza. Feladata az alkörzetvezetőnek irányítani, ellenőrizni a hatáskörébe tartozó önvédelmi háztömbparancsnokok működését. A hatóságoktól kapott légóltalmi utasításokat, az újonnan felmerülő légóltalmi feladatokat tudomásukra hozni. Végrehajtani a honvédelmi miniszter, a hatósági légóltalom és a Légóltalmi Liga szerveinek rendelkezését. Megmagyarázni, hogy az őrségparancsnokok hogyan hajtsák végre a lakók kiképzését, mikor tartásák, hogyan hívják arra össze a lakókat.

33—1944. sz.
ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.
Elárverezek Debreczen 55. sz. alatt 1944. április 13-án délelőtt 10 órakor 1800 pengőre becsült bútortok és egyéb ingóságokat.

Derecske, 1944. március 25.
Király Béla sk.
kir. bír. vitéz.

Pénzt, időt és fáradságot takarít meg, ha MINDENT EGY HELYEN INTÉZ!
Toll Bőr
HATVAN-UTCA 29.
Kovács Mihály
Szőr

Idegrohamában agyonlőtte magát Hajnal-utcai lakásán Patak Béla városi tisztviselő

A Bocskay-téren posztoló rendőrtörzsőrmesterhez tegnap délután izgatott hölgy szaladt. — Biztos úr — mondta — legyen szíves rögtön lejönni a Hajnal utca 29 szám alá. Patak Béla városi tisztviselő szobájában agyonlőtte magát.

A rendőr értesítette a mentőket és nyomban a helyszínre ment, ahol hálósobájában a padlón fekvőt Patak Béla 41 éves tisztviselő. Jobb halántékából szivárgott a vér, jobbkeze pedig akkor is görcsösen szorongatta a forgópisztoly agyát. Még élt. A mentők elsősegélyben részesítették és kiszállították a sebészeti klinikára.

A helyszínre kiszállt rendőri bizottság kihallgatta az életunt tisztviselő feleségét, aki elmondta, hogy férje az utóbbi időben nagyon ideges volt. Előzőleg ebéden voltak a házban

lakó édesanyjuknál. Mikor visszamenek lakásukra, Patak Béla kiküldte a hálósobából feleségét a konyhába. Néhány perc múlva hangos dörrenésre lettek figyelmesek és mikor befutottak a szobába, ott már a földön fekvő, vérző fővel találák. Tettét valószínűleg idegrohamában követte el.

Pataki Bélát a sebészeti klinikán nyomban kezelés alá vették. Megállapították, hogy a golyó koponyájába furródott és bent is maradt. Mindent elkövettek megmentésére, azonban a golyó a nemesszerveket roncsolta szét és az orvosok fáraozása hiábavalónak bizonyult, két órával beszállítás után meghalt a sebészeti klinikán.

Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították és az ügyész megadta a temetési engedélyt.

Érettségi elnökök és a kormány képviselők a debreceni tanterületben

A debreceni tanker, kir. főigazgató a gimnáziumi és gyakorlati középiskolai érettségi vizsgálatokra, képestővizsgálatokra és ipariskolai záróvizsgálatokra a 8600/1944. sz. vkm. miniszteri rendelet alapján az 1943/44. iskolai év végén a következő elnököket és kormányképviselőket küldte ki:

1. Gimnáziumoknál. A nagyszalontai gimnáziumnál, a debreceni áll. gimnáziumnál és a nagyváradai áll. gimnázium C. tagozatánál Kiss József tanker, kir. főigazgató személyesen elnököl. Dr. Szondy György tanügyi főtanácsos elnököl a nagyváradai áll. gimnázium A. tagozatánál és a debreceni zsidó gimnáziumban. Dr. Jausz Béla tanügyi főtanácsos elnököl a nagyváradai áll. gimnázium B. tagozatánál. Barra György, a tanker, kir. főigazgatói hivatalhoz beosztott gyak. gimn. tanár, középisk. szakelődő elnököl a mezőtúri áll. leánygimnáziumnál, a szolnoki áll. gimnáziumnál. Kovács József jászapáti kir. kat. gimn. igazgató elnököl a jászberényi áll. gimnáziumnál. Andor János szolnoki áll. leánygimn. igazgató elnököl a jászapáti kir. kat. gimnáziumnál. A nagyváradai Kecskevári L. zsidó gimnáziumnál elnököl Ur Márton debreceni áll. gimn. igazgató.

Kormányképviselők az egyes gimnáziumoknál a következők: a debreceni r. k. kegyesrendi gimnáziumnál Jesch Mátyás c. gimn. áll. gimn. igazgató Debrecen, a nagyváradai Szt. Orsolya-rendi r. k. leánygimnáziumnál vitéz Fehérvári Dezső debreceni áll. gyak. gimn. c. igazgató, a debreceni r. k. leánygimnáziumnál Betkowszky Jenő szolnoki áll. gimnázium tanár, a nagyváradai ref. leánygimnáziumnál Dr. Tóth Lajos debreceni egyetemi m. tanár, gyak. gimn. tanár. Ugyancsak ő a kormányképviselő a debreceni ref. gimnázium B. tagozatánál. A debreceni ref. gimnázium A. tagozatánál kormányképviselő Dr. Csinnady Gyarmati László debreceni áll. gyak. gimn. tanár. A hajdúböszörményi ref. gimnáziumnál dr. Madal Pál tanügyi főtanácsos, debreceni gyak. gimn. tanár. A hajdúnánási ref.

gimnáziumnál Dr. Fejes Andor debreceni gyak. gimn. tanár. A kisújszállási ref. gimnáziumnál Dr. Török Péter nagyváradai áll. gimn. h. igazgató. A mezőtúri ref. gimnáziumnál Barra György tanker, kir. főigazgatói hivatalhoz beosztott gyak. gimn. tanár, középisk. szakelődő. A debreceni ref. leánygimnáziumnál Besse Gyula mezőtúri áll. leánygimn. igazgató.

2. Kereskedelmi középiskoláknál. A nagyváradai áll. keresk. középiskolánál Csapó István tanügyi titkár elnököl. A nagyváradai áll. keresk. középiskolánál Dr. Hoffmann István tanügyi főtanácsos az elnök. A szolnoki közp. keresk. középiskola A. tagozatánál Demény Géza debreceni társ. keresk. középisk. igazgató, a B. tagozatánál pedig Csapó István tanügyi titkár elnököl. A debreceni társ. keresk. középiskola mindkét osztályánál Kiss József tanker, főigazgató személyesen elnököl. A debreceni társ. keresk. leányközépisk. két osztályánál Dr. Szondy György tanügyi főtanácsos látja el az elnöki tiszteket.

Kormányképviselő a debreceni r. k. keresk. középiskolánál Kemény László szolnoki városi kereskedelmi középisk. igazgató.

3. A tanító(nő)képző-vizsgálatokon az elnöki tiszteket a következők látják el:

a jászberényi áll. tanítóképző intézetnél Dr. Hoffmann István t. főtanácsos, a nagyváradai áll. tanítóképzőintézetnél Dr. Major József t. titkár, a nagyváradai görk. kat. tanítóképzőintézetnél Kiss József tanker, kir. főigazgató.

Kormányképviselő a debreceni r. k. tanítóképzőintézetnél Dr. Hoffmann István t. főtanácsos, a debreceni ref. tanítóképzőintézetnél Csapó István t. titkár, a debreceni ref. tanítóképzőintézetnél Dr. Major József tanügyi titkár.

4. Ipariskolai érettségi, ill. záróvizsg. elnökök, illetőleg kormányképviselő a következők:

A debreceni áll. felsőipariskolánál elnök Boronkay György szolnoki áll. fa-és fémpip. c. igazgató, a szolnoki áll. fa-és fémpip. szakiskolánál elnök v. Szabó Gábor debreceni áll. felsőiparisk. igazgató, a debreceni városi nőipariskolánál elnök: dr. Takács Gyula t. titkár, a debreceni r. k. ipari leányközépiskolánál kormányképviselő Hasznos Imre nagyváradai áll. keresk. leányközépisk. igazgató.

Az ünnepekre se hiányozzék asztaláról a

CSOKONAI ÁSVÁNYVÍZ

Helybeli

nagy vállalat keres ös-keresztlyén mérlegképes könyvelőt, aki az áru könyvelésében jártas.

Ajánlatok
Mérlegképes
jeligére a kiadóhivatalba kildendők.

Diákkaptárosok!

2-3 technikus pályára készülő diák gyakorlatot szerezhet és közben keresethez is juthat. SCHADEK JÁNOS okl. gépészmérnök gépgyártó üzemében Kémalom u. 4.

A MULT MOSOLYA

A DEBRECENI PESTIS

1740-ben nagy pestis járvány fűhőngött Debrecenben. Ezekből is maradt fenn anekdóta, melyet Höke Lajos jegyzett fel.

Sok százan és százan haltak meg akkor Debrecenben a veszedelmes betegségben, egész házak kipusztultak, lakatlanul maradtak.

Az anekdóta szerint egy személtelen civis megsejtíti, hogy az Urnak öldöklő angyalát éjnek idején egy puszta maradt házban gyűltek össze tanácskozni. Az ágy alá bujt tehát és várta, a történéseket. Mikor éjfél ütötte az óra, látja, hogy a szellemek egymásután jönnek be a zárt ajtón, anélkül, hogy megnyitná és az üres asztal körülülnek.

Az elnök így szól:
— A mai nappal vessük végét az öldöklésnek, vágjon le mind-egyikünk egyet azzal hagyjuk abba.

Az egyik szellem megszólal:
— En hát elviszem tiszteletes Thorma Bálint ökegyelmét.

A másik így szól:
— En nemzetes Hagymást Péter szenátus uram ökegyelmét.

A harmadik:
— En meg Keserű Mihály aramát, a becsületet eszmádlák céhmasterét.

A szellemek elnöke zordonan megszólal:

— En meg azt, aki az ágy alatt hallgatottik.

Ezzel a szellemek eltűntek. A civis a rémhírt reggelre kelve elbeszélte s a kijelöltek valóban még aznap meghaltak. A kíváncsi civis is meghallván, maga is belehalt az ijedségbe. Aztán nem is történt több kolera-eset, de nem is terjesztett senki semmi rémhírt.

DEÁK FERENC A HÁZASÁGRÓL

A háza bűcsét, Deák Ferencet egyáltalán faggatták tisztelői, hogy mi a véleménye a házasságról, így válaszolt:

— A házasság olyan, mint a rántott csirke. A férfiak sohasem tudják, hogy melyik darabot veszik a tányérjukra.

JÓ-E A CSOKONAI SZOBOR?

A Csokonai szobor felállításakor történt. Tudvalevő, hogy ez a szobor egyike a legsikerültebb alkotásoknak, dehát az akkori városi magisztrátus, mégis szakértőt akart meghallgatni. Tudakozódtak, kivel lehetne megbíráltatni még a leleplezés előtt az elkészült szobrot. Valaki azt tanácsolta, hogy kérdezzék meg akkor Debrecenben élő olasz ember, Fumagalli Károly nyugalmazott olasz katonatisztet. Az a hír járta ugyanis róla, hogy nagy művészeti szakértő, mint a szobrok és műemlékek hazájának fia.

— Meg kell Fumagallit kérdezni, mondta ki a tanács.

A pensionált olasz jobbról-balról nézegette a szobrot, majd így formulázta meg véleményét:

— Nem volt szerencsém ismerői a boldogultat, így biztosan nem mondhatok. De ha hasonlít, jó, ha nem hasonlít, van nem jó a szobor.

AZ OSZTÁLYKÜLÖNSÉG

Tóth József, a matematika hírneves professzora volt a debreceni Kolégiumban. Néhai Márk Endre egykori polgármester tanítványai közé tartozott és feljegyzett róla néhány derűs eset. Ezek közül való ez:

Bélyeggyűjteményeket, sorozatokat tételekben, tömegbélyegyet minden mennyiségben veszek. LOWY FRIGYESNE bélyegkereskedő, Budapest, VI. Vilma királyné ut. 24. Telefon 220-155. Eladó! ritkaságok, sorozatok, újdonságok, Ha Pestre jön, okvetlen keressem fel!

Legszébb Egy művészi tervezésű ajándék PAPP MODELL SZT. ANNA-U. 12. TELEFON: 39-07. Ruha-díszek nagyválasztékban.

VÖLEGÉNYNEK nagy a gondja, nincsen frakkja sem szmokingja, zsinóros magyar ruhája. Ne törje a fejét, keresse fel VÉGH ruhakölcsönzőjét Vár utca 1.

Magyar Bank-és Kereskedelmi Részvénytársaság debreceni fiókja Alap- és tartaléktőke: 24.400.000 pengő Foglalkozik a banküzlet minden ágával

Mikor a hatodik osztályt elvégezték, Tóth József így szólt diákjához:
— Nahát fiúk, most búcsút vesztek tőletek, befejeztük az évet.

MAI ESETEK

HAZUDJ IGAZAT

A vonaton, amely Budapest felé robot velünk, az utasok még a határon lezajlott vámenellenkezés hatása alatt állunk. Akármilyen jó polgár is valaki, rendszerint dicsőségesebbnek tartja, hogy némi ravaszsággal, vagy trükkkel túljárhat az ellenőrző közegek eszén. Az egyik szomszédom mosolyogva meséli a következő kis történetet:

— Nemrég valaki jött hozzánk látogatónak. Amikor a határra ért, sorra felelt mindenre a börtöndíjait. Minden a legnagyobb rendben volt, az illető semmi olyat nem csomagolt a táskába, amiért illetéket kellene fizetni, vagy amit el kellene kobozni. Végül a vizsgáló közegek egy kabát felett lévő termosz-üvegre mutatott.

— Mi van a termoszban?
— Kávé.

A finánc szalutált és kiment a kocsiból, az utas pedig sápadtan srófolta le a hótartó palack tetejét, megnemutató a szomszédjainak, hogy tényleg igazat mondott. A termosz-üveg színültig volt elsőrendű szemeskávával.

A TERMOSZ

A szakasz utasainak arcán meg is emult a meggy, amikor az iménti elbeszélő szomszédja vette át a szót.

— Erről jut az eszembe — mondta, hogyan jutottam legutóbb termosz-üveghez? Mert tudni kell, hogy ez szintén nélkülözhetetlen tárgy, egy idő óta végképp eltűnt a kereskedésekből. En legalábbis végigszaladtam az összes áruházakat és szaküzleteket, de mindenütt azt a választ kaptam, hogy termosz nincs és a közeljövőben nem is lesz kapható. Már pedig elképzeltem, milyen

Eddig úgy beszéltem veletek, ha nem tudtátok a leckét; „Te számár, jövőre már azt mondom nektek: „Maga számár”. Ez lesz a különbség.

Nyolcvan esztendővel ezelőtt alakult meg Debrecenben a Polgári Kör

A helytartótanács hatósági biztost rendelt az új egyesület mellé.

Az ország egyik legrégebbi egyesülete a Debreceni Polgári Kör és kevesen tudják hogy milyen nagy szervező ereje kellett ahhoz, hogy az elnyomatás sötét éveiben megalkassanak egy polgári kört, mely a nevével fogva is kizár minden széttagoltságot és egybefoglalta abban az időben a város polgárságát, tisztviselőket, iparosokat, gazdákat.

A debreceni polgárság az elnyomatás szomorú korszakában, 80 esztendővel ezelőtt indította meg mozgalmát, hogy megalakítsa a Polgári Kört. Az önkényuralom nemcsak a sajtó igazmondásától félt, hanem a közművelődési célt szolgáló egyesületektől is és így értendő, hogy akadályokat gördített a Polgári Kör megalakítása elé is. A Polgári Kör irattárában lévő feljegyzések szerint a szervezkedés már odáig jutott 1865-ben, hogy gyűlést tartottak az alapszabályok megbeszélésére. Két közgyűlése is volt a körnek, de az első alapszabályszerinti közgyűlést 1867 február harmadikán tartották meg.

Majdnem két esztendőig tartó huzavona után a helytartótanács 1867 január 11-én megerősítette az alapszabályt. A leirat melyet a helytartótanács nevében gróf Zichy Nándor írt alá hangsúlyozza: az államigazgatásnak fenntartatik azon jog, hogy az egyesület mellé hatósági biztost rendelhesen, ki az egyesület működéséről bármikor meggyőződhetik és köteles leendő arra ügyelni, hogy az alapszabályok minden irányban pontosan megtartassanak s evégből jogosítva leendő, olyan netáni határozatokat, melyek alapszabá-

lyokba, vagy köztörvényekbe ütköznek, felsőbb döntés beérkezéig felfüggesztenti.

Az első közgyűlés Kovács Dániel, Nagy Ferenc nevével jegyzőkönyvben örökölt meg, mint akik sokat fáradoztak a kör megszervezésén. A kör első elnöke Kovács Dániel választották meg, jegyző lett Nagy Ferenc.

A kör népszerűségét jellemzi az, hogy az alakuláskor már 366 tagja volt. Nagyszó volt ez abban az időben, hiszen a kicsiny Debrecen ezelől olyan nagy taglétszámú egyesület mutatott fel, mint egyetlen más vidéki város sem. Az irásban névszerinti számvázással választott választmányban voltak tisztviselők, gazdák, iparosok, kereskedők, vendéglősök, magánzók. A kör első szállása a Blka vendéglőben volt s évente kétszáz forintot fizettek mint bért.

A Polgári Kör első bálját 1867 évben tartotta meg és 241 forint volt a tiszta jövedelem melyből kétszáz forintot könyvtáralapításra rendelték. Az első év végéig a kör tagjainak száma 366-ról 571-re emelkedett.

Ilyen volt a debreceni polgár, kit eddig a felületes bírálók közönyösséggel, maradásággal szűkeklétséggel vádolnak még manapság is. Az elnyomatás idején akadályokkal küzdve szervezkedett, könyvtár alapított, jótékony célokra adakozott.

Arra szellemre, mely a debreceni polgárokat áthatotta, talán a legjobban rávilágít a körnek 1868 május 14-én tartott közgyűlésén egyhangúlag hozott határozat, mely hangzik a következőkben:

— A száműzésben levő nagy hazánk fia Kossuth Lajos a debreceni Polgári Kör tiszteletbeli elnökévé választassék s ez naptól levélben tudtára adassék és benne kifejeztessék, miszerint a kör az ő személyéhez hálás és kegyeletes rokonszenvet táplál s elveit, s ezek képviselőjéhez, az 1848-iki törvényekhez állhatatosan ragaszkodik.

A kör 1869-ben közadakozásból megfestette Kossuth Lajos életnagyságú képét, mely ma is legszébb ékessége a nagymúltú körben:

vet adott neki. A név értelme a húsvéti ünnepkörből ered. A húsvéti ünnepkör kezdődik nagyböjttel. Akkor nem szabad húst enni. A böjt utolsó hete nagyhét. Ennek utolsó három napja készíti elő a húsvétot. Mikor megint szabad húst venni magához az egyház népeket, az a nap húsvét.

A krisztusi egyházak ájtatos szertartásokkal ünneplik a feltámadás ünnepét. A lateráni zsinat 1215-ben elrendelte, hogy az észlel bíró minden katolikus hívő köteles húsvét táján a szentáldozás-hoz járulni. Az evangélikus egyház nagypénteket is igen nagy ünnepek tartja. A református egyház szintén. Az úri szent vacsorát kiszolgáltatják már húsvét előtt, nagyszűrtörték este vagy nagypénteken. A lélek egyesülhet a lélekkel. A protestáns egyházaknál nagypéntek a halottak napja.

Ösrégi szokás volt az egyházban a húsvéti keresztelés. Akik pogányból vagy másokból Krisztus követőivé akartak válni, azokat előkészítés után húsvétkor volt szokás megkeresztelni. Vannak, akik úgy tartják, hogy ez az ősi öröm fénylik vissza a húsvétmásodnapj üntözködés szokásában. Az üntözés a 20. században inkább csak jelképe az üntözésnek, akik úgy tartják, hogy ez az ősi öröm fénylik vissza a húsvétmásodnapj üntözködés szokásában. Az üntözés a 20. században inkább csak jelképe az üntözésnek, akik úgy tartják, hogy ez az ősi öröm fénylik vissza a húsvétmásodnapj üntözködés szokásában.

A húsvéti tojások piros színe is Jézus vérére akar emlékeztetni. A vér színe maga az élet színe. Mióta a világ fennáll, az volt a legnagyobb esemény, hogy Krisztus Urunk meghalt. Érettünk halt meg! És feltámadt értünk. A tojásból kel ki az élet. A tojás a feltámadás képe is. A nép így értelmezi. Az élet nem múlik el. Ebből a kis zárt egészéből támad az élet. És mindig újraéled. Minden tavasszal megújul. Az élet — mindenkor. És mikor már nem lesz tavasz, az élet akkor is élet marad továbbra is. Odafenn. Átfinomult formában. Átszellemelt magasságban. Ennek az életvezetésnek a hőse Krisztus, Szentséges Szerele. Átállítja az életünket a magas fesszűltségre.

A húsvétnek ez az értelme. Nálunk magyaroknál a húsvéti szokásokban mélyen benne rejlik a Krisztusban való hit. Mint a búzaszemben a jövő aratás. Az üntözködés szokásának is krisztusi értelmet adnak. Bartha Károly összegyűjtötte a húsvéti rigmusokat. A vers is mondja, hogy Krisztus véromlását juttatja eszünkbe a húsvéti víz. Legszebb ilyen köszöntő az, amit a gyűjtő Botpaládon jegyzett fel. Így van:

Nagypénteken sokat sírtak, Sok hímes tojást is írtak, Adjanak egy hímestojást, Kerüljék el a locsolást, Most hát húsvét van, örüljünk, Egymást locsolni készüljünk!

A Jézus is a bérével, Locsolta piros vérével, E háznépnek kívánom, Kívánságom meg nem bánom, Eljének boldog napokat, Bű nélkül valókat, Szívvel kívánom!

A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

A húsvét népszerűsége

Irta: Hegyaljai Kiss Géza

vet adott neki. A név értelme a húsvéti ünnepkörből ered. A húsvéti ünnepkör kezdődik nagyböjttel. Akkor nem szabad húst enni. A böjt utolsó hete nagyhét. Ennek utolsó három napja készíti elő a húsvétot. Mikor megint szabad húst venni magához az egyház népeket, az a nap húsvét.

A krisztusi egyházak ájtatos szertartásokkal ünneplik a feltámadás ünnepét. A lateráni zsinat 1215-ben elrendelte, hogy az észlel bíró minden katolikus hívő köteles húsvét táján a szentáldozás-hoz járulni. Az evangélikus egyház nagypénteket is igen nagy ünnepek tartja. A református egyház szintén. Az úri szent vacsorát kiszolgáltatják már húsvét előtt, nagyszűrtörték este vagy nagypénteken. A lélek egyesülhet a lélekkel. A protestáns egyházaknál nagypéntek a halottak napja.

Ösrégi szokás volt az egyházban a húsvéti keresztelés. Akik pogányból vagy másokból Krisztus követőivé akartak válni, azokat előkészítés után húsvétkor volt szokás megkeresztelni. Vannak, akik úgy tartják, hogy ez az ősi öröm fénylik vissza a húsvétmásodnapj üntözködés szokásában. Az üntözés a 20. században inkább csak jelképe az üntözésnek, akik úgy tartják, hogy ez az ősi öröm fénylik vissza a húsvétmásodnapj üntözködés szokásában.

A húsvéti tojások piros színe is Jézus vérére akar emlékeztetni. A vér színe maga az élet színe. Mióta a világ fennáll, az volt a legnagyobb esemény, hogy Krisztus Urunk meghalt. Érettünk halt meg! És feltámadt értünk. A tojásból kel ki az élet. A tojás a feltámadás képe is. A nép így értelmezi. Az élet nem múlik el. Ebből a kis zárt egészéből támad az élet. És mindig újraéled. Minden tavasszal megújul. Az élet — mindenkor. És mikor már nem lesz tavasz, az élet akkor is élet marad továbbra is. Odafenn. Átfinomult formában. Átszellemelt magasságban. Ennek az életvezetésnek a hőse Krisztus, Szentséges Szerele. Átállítja az életünket a magas fesszűltségre.

A húsvétnak ez az értelme. Nálunk magyaroknál a húsvéti szokásokban mélyen benne rejlik a Krisztusban való hit. Mint a búzaszemben a jövő aratás. Az üntözködés szokásának is krisztusi értelmet adnak. Bartha Károly összegyűjtötte a húsvéti rigmusokat. A vers is mondja, hogy Krisztus véromlását juttatja eszünkbe a húsvéti víz. Legszebb ilyen köszöntő az, amit a gyűjtő Botpaládon jegyzett fel. Így van:

Nagypénteken sokat sírtak, Sok hímes tojást is írtak, Adjanak egy hímestojást, Kerüljék el a locsolást, Most hát húsvét van, örüljünk, Egymást locsolni készüljünk!

A Jézus is a bérével, Locsolta piros vérével, E háznépnek kívánom, Kívánságom meg nem bánom, Eljének boldog napokat, Bű nélkül valókat, Szívvel kívánom!

A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

ben: A húsvétnak a neve is jó magyar. A latin nyelv egyszerűen átvette a pászka szót, húsvét latinul: Dies festus paschae. A magyar tősgyökeres magyar ne-

Az új élelmiszerjegyek kiosztása

Debrecen sz. tr. vá. os. területein érvényes kenyér és lisztjegy, pótkenyérjegyek, zsirjegy, pótzsirjegy, mosószappanjegy, petróleum és tejjegy érvénye 1944 május hó elején lejár.

Az egyes élelmiszerjegyek igénylésére és kiosztására vonatkozólag a következőkben tájékoztatom az érdekelteket:

Kenyer- és lisztjegy, zsirjegy, mosószappanjegy, pipereszappanjegy, babaszappanjegy, petróleumjegy és tejjegy igénylése és kiváltása

A) A folyó évi május hó 11-től érvényes kenyér- és finomlisztjegy a május hó 13-tól érvényes és testi és nehéz testi munkásokat, valamint a terhes és szoptató anyákat megillető pótkenyérjegy, a május hó 16-tól érvényes és az egy éven aluli gyermekek részére szóló finomlisztjegy, továbbá a május hó 1-től kezdődőleg a rendőrszemélyzet és a hivatásos tüzoltók részére járó finomliszt-pótgjegy.

B) A folyó évi május hó 7-től érvényes rendes zsirjegy, a nehéz testi munkásokat és a terhes és szoptató anyákat megillető pótzsirjegy.

C) A június elsejétől érvényes mosószappanjegy, mosószappanjegy, pipereszappanjegy, babaszappanjegy.

D) A június elsejétől érvényes petróleumjegy.

E) A május 11-től érvényes tejjegyek kiosztása a lakás szerinti illetékes köznevelési körzeti irodákban már április hó 11 napján, azaz kedden kezdetét veszti.

A kenyér és liszt, zsir, mosó-, piper- és babaszappanjegyre vonatkozó „Igénybejelentés és nyilatkozat” valamint a petróleumjegy átvételre szükséges „Petroleum igénybejelentési és nyilatkoztatási-lap”, valamint a tejjegyek igényléséhez és átvételéhez szükséges „Igénybejelentő-lap tejjegyre” a korábbi hirdményekben már között dohánnyáradékban és üzletekben darabonként 10 fillérért kaphatók.

Az igénybejelentőlapra a háztartás (család) keretén belül csak azon családtagok és családtagok lehet felvenni, akik jelenleg a családdal együtt laknak.

Azon terhes és szoptató anyák akik kenyér, valamint zsirpótgjegyvel hatósági orvosi bizonyítvány, vagy születési értesítés alapján már megkapták — az új érvényű pótgjegy kiadásához külön igazolást benyújtaniuk nem tartoznak.

Kenyer- és finomlisztjegyre csak azok a háztartások, vagy személyek jogosultak, akik kenyér-gabonával, vándorlási igazolvánnyal ellátva nincsenek és sem liszt, sem búza, vagy rozskészletük nincsen.

Mindazon testi és nehéz testi munkások, akik a 3900—1943 M. E., a 124.500—1943 K. M., valamint a 130.400—1943 K. M. számú rendeletek alapján kenyérpótgjegyre jogosultak — tekintet nélkül arra, hogy munkaadójuktól a jelenleg érvényben levő pótkenyérjegyük jogosultságához az „Igazolás”-t már megkapták — új „Igazolás”-t tartoznak kérni. A körzeti irodák csak az új kiadású két színtű igazolást fogadják el.

Ugyanezen igazolás szükséges a nehéz testi munkásokat megillető pótzsirjegy kiadásához is.

Mint hogy a jelenleg érvényben levő kenyér és finomlisztjegy 255, 256 és 257 számú szelvényeire kétszeres lisztadagokat adunk, már most figyelmeztetjük a kereskedőket és a közönséget, hogy a most kiosztásra kerülő kenyér és finomlisztjegy 401, 402 és 403 számú „Finomlisztjegy” szelvényei érvénytelenek és azokat sem beváltani, sem elszámolni nem szabad.

Nem igényelhetnek zsirjegyet az orthodox izraelita hitfelekezethez tartozók.

Nem igényelhetnek továbbá zsirjegyet azon háztartások és személyek sem, akik vágatási engedély alapján sertést vágatnak és így zsirban ellátottak. Azok a háztartások, akik sertést vágatnak, de a sertés felszállással fogva végéig nincsenek ellátva zsirral, zsirjegyet csak a vágatási engedélyen feltüntetett határidő lejártáig igényelhetnek.

Mosószappanjegy csak azok a háztartások (személyek) igényelhetnek, akiknek személyenként két különálló mosószappanpótgjegy nincsen. Mosószappanjegyre jogosultak az orvosok, egészségügyi védőnők, s vizsgázott fogművesek, fertőtlenítő egészségőrök és a szülész-nők. Ezek részére a rendes adagra szóló szappanjegy mellett külön pótgjegy adatként k.

Pipereszappanjegyre a két éven felüli személyek jogosultak.

Babaszappanjegyre a csecsemők két éves korukig jogosultak.

Tejjegyre a következő személyek jogosultak:

A) A terhes és szoptató anyák a terhesség 4 hónapjától a szülésig és a csecsemők és kisgyermek 3 életévük betöltéséig.

B) A tej fogyasztására feltétlenül rászoruló betegek és a 70 életévet betöltött személyek jogosultak.

Azon igényjogosultak, akik részére a tejjegy március hónapban már kiadott, a tejjegy kiadásához külön igazolást bemutatni nem tartoznak.

A „C” kategóriába tartozó 3—14 éves korú gyermekek részére a tejjegyet későbbi időpontban — amikor e célra megfelelő teljesítményt fog rendelkezésre állani — fogja a köznevelési ügyosztály kiosztani. Erről külön hirdetésben fogom az érdekelteket értesíteni.

Az igénybejelentés elbírálásához az igénybejelentőlapokon kívül a háztartásra vonatkozó rendőri bejelentőlap és az új cukorjegy igénylésekor visszaadott „Cukor-igénylésről hatósági igazolás” bemutatása szükséges. Amennyiben a háztartás ezen „Cukorigénylésről hatósági igazolással” jelentkeznek, a jelenleg érvényben levő élelmiszerjegyek bemutatása nem szükséges. Ha a „Cukorigénylésről hatósági igazolás” szelvényével valaki valamilyen oknál fogva nem rendelkezik, úgy az összes jegyet feltétlenül be kell mutatnia. A nagy torlódások következtében megtörtént, hogy az igénylők az új jegyek átvétele alkalmával a régi jegyüket különböző körülmények között elvesztették, ezért tekintetem el az élelmiszerjegyek bemutatásától.

Az az igénylő, akinek a birtokában jelenleg pótkenyér- és pótzsirjegy van, abban az esetben ha új igénybejelentő lapja benyújtásakor az új munkaadó „Igazo-

lást” bemutatni nem tudja, tartozik régi kenyér és zsirpótgjegyét a körzeti irodában bemutatni.

A fent felsorolt élelmiszerjegyekre beadott igénybejelentések elbírálása után az igénylő az összes bemutatott iratot az új élelmiszerjegyekkel együtt visszakapja.

A szabályszerűen kiállított, s igénybejelentési lapokkal és a fentebb közölt mellékletekkel a háztartások a „Cukorigénylésről hatósági igazolás”-on feltüntetett naplótételszám — amennyiben ez nem volna meg a jelenleg érvényben levő cukorjegyeken a lakóirovat alatt tintával feljegyzett naplótételszám — sorrendjében a lakás szerinti körzeti irodában naponta délelőtt 8—2 óráig szombaton pedig délelőtt 8—12 óráig jelentkezhetnek és pedig:

április 11-én kedden	1—300-ig
12-én szerdán	301—600-ig
13-án csütörtökön	601—900-ig
14-én pénteken	901—1200-ig
15-én szombaton	1201—1500-ig
17-én hétfőn	1501—1800-ig
18-án kedden	1801—2100-ig
19-én szerdán	2001—2400-ig

MOLDAVA

(m) Jassi Moldovában, Romániának a Prut folyó meg a Kárpátok között elterülő részben lekszik. Miként jobboldali szomszédját, Bessarabiát; ezt is folyók szeldekik át; köztük legjelentősebb a Szeret, Moldova is hozzá tartozik. Etelek között. Nem véletlen, ha a Dunántúllal csaknem egyforma földön sok magyar él. Nagy részük ugyan különböző üldözések, meg a nehéz gazdasági viszonyok miatt kivándorolt csángó, meg székel, de bizonyos, hogy vannak köztük olyanok is, akiknek ősei Árpád hadainak utódjeként telepedtek le és végleg itt maradtak.

Moldvának sokáig élénk összeköttetése volt hazánkval. A honfoglaló magyarságot követő bessenyők és még inkább kunok lettek a földön hazát és nálunk hosszú ideig Kunország néven ismerték. A magyar hatást mutatja, hogy több helységné magyar eredetű a neve és csak 15-vel, amikor a románok népesítették be e helyeket, kapták mai román nevüket. Így lett Jászvárosból Jassi, Egyedhalmából Adjud, Karácsonykőből Piatra. Így változott Akna, Bákó Barlad, Szépváros stb. neve. A románok Nagy Lajos királyunk edesapjának, I. Károlynak az idejében vándoroltak ide. Károly Szerbiából Máramaros megyében telepítette őket, de nem érezték jól magukat a hegyek között, ezért ide a síkabb vidékre kérezkedtek. Nagy Lajos korában már román volt a lakosság zöme, önálló vajdasággá alakult, de a vajdák a magyar király fennhatóságát ismerték el. Románia másik részével a Havas Alfölddel annyira nem érezték semmi közösséget, hogy még most is moldovánoknak nevezik magukat. Így vannak az erdélyi románok is, kik a havasalföldiekkel különbnek érzik magukat.

Moldva több mint kétfélmillió lakosa sokféle nemzetiségű. A románok után legtöbben vannak a sidők. Azután mintegy 100.000 magyar következnek. — Majd cigányok, görögök, bolgárok, örmények, törökök, kis-oroszok, németek és olaszok élnek itt, mindéglyk nemzetiség lélekszáma meghaladja a kétezret. Ezernél kevesebben vannak a franciák, lengyelek, szerbek és egyéb nemzetiségűek. A csángókat némelyik történetírónk az ősi magyarság utódainak tartja. A székeliek Háromszékből, Csíkből és Udvarhelyből kerültek ide és vagy kisiparosok, kocsisok, cselédek, vagy pedig Moldva gazdag sósányáiban és petróleumtelepein meg egyéb moldvai gyárban dolgoznak. A városokat is sok székel

20-án csütörtök	2401—2700-ig
21-én pénteken	2701—3000-ig
22-én szombaton	3001—3300-ig
24-én hétfőn	3301—3600-ig
25-én kedden	3601—3900-ig
26-án szerdán	3901—4200-ig
27-én csütörtök	4201—4500-ig
28-án pénteken	4501—4800-ig

terjedő naplótételszámmal április 29-én azaz szombattól pedig 4801 tételszámon felüli naplótételszámmal ellátott cukorjeggyel bíró háztartások nyújthatják be az igénybejelentési lapjukat. Az összes kiadandó élelmiszerjegyekért és pótgjegyekért darabonként 20 fillér kezelési költség fizetendő.

A fontiek szerint megállapított kiosztási sorrend torlódások elkerülése végett szigorúan betartandó.

Felkérem a közönség tagjait, hogy a kiállítási díjat előre készítsék el, hogy a pénzváltással s visszaadással járó idővesztés — mely a kiosztás gyors lebonyolítását hátráltatja — elkerültessek.

Debrecen, 1944 április 8.

Polgármester.

iparos felkeresi.

Moldva, bár sok a sója meg a petróleuma, mégis első sorban mezőgazdaságból él. Pedig nem sok az igazi síksága. A Prut meg a többi nagyobb folyó mellett kb. Baranya megyével egyforma nagyságú terület ilyen. egész Moldvának csak 15 százaléka. De ez a síkság éppolyan termékeny, mint Bessarabia. — Elsőrendű búzatalaja van. A moldován azonban mégis fő-

DEBRECZEN 7. OLDAL

1944. IV. 9.

ként tergerit természet és a kenyérpótlására meg burgonyát is. Szegény ahhoz, hogy a búzát maga egye meg. Nem is a kisparasztoi természetik, hanem a nagybirtokok, azok pedig kivételre dolgoznak. Megterem még az árpa, zab, kender, napraforgó, cukorrépa, kevés dohány, sok bab, borsó, káposzta, hagyma, tök a magjából olajat ütnek. — A hüvelyeseket, meg az utóbb felsoroltakat a kiserberek háztartásuk számára állítják el.

Valamikor híres volt a moldvai szarvasmarha, de amikor a románok megakadályozták ipar cikkeink bevételét, mint az állathozataluk elől zártak el határainkat. Ettől kezdve megeromlott az állatok minősége. — Ezt pedig a mezőgazdaságunk is megérezte. Sok a jubuk Gyapjából szűrőszőző készül.

Moldva nagy részét hegyek és dombok alkotják. Ezek erdőségeiből a tölgyfát már kiirtották, de még elég a fenyő. Galac a moldvai fakereskedelem központja. Sok a gyümölcsfa is, különösen a szilva. Helyenként különösen a csángó községekben nagy szőlők vannak.

Bár Bessarabiában, a Prut ottani parján is románok élnek és óvák a többség, Moldova és Bessarabia között mindig kevés volt a gazdasági kapcsolat, mert mindkét ország ugyanazt a természetet Bessarabia területén mindig az oroszok között megtaláljuk az Jassi a legnagyobb moldvai város. Pár ezerrel több lakosa van, mint Nagyváradszabolcs.

Debrecen az első város, ahol költő családtagja havi járadékot kap

Öt esztendeje nevezték el a Késes utcát Tóth Árpádról, Debrecen nagy költőjéről

Debrecen várost, a város szellemét, lelkeségét lelkésnylő támadás érte a közelmultban egy fővárosban megjelenő, jelentéktelen, a nagyközönség előtt úgy szölván teljesen ismeretlen hetilap hasábjain. A cikk írója csúfondáros félénnyel szölte a debreceni szellemről, vaskos megnevezést tekintett végig a város irodalmán, intézményein, sajtóján... Közben elfelejtkezett arról, hogy Debrecen nemcsak a multban volt messze kisugárzó erőforrása az igazi magyarságnak, hanem a közelmultban is egész sereg országos jelentőségű eszme, gondolat, alkotás virágzott ki itt. Csak úgy futólag említjük meg kollégiumi diákság telepités akelőjét, az országos mozgalomra néző Diákkaput, a Hankiss János és Milleker Rezső professzorok által elsőnek kezdeményezett, de azóta az ország különböző városában lekopirozott Nyári Egyetemet, a Debrecenben 15 évvel ezelőtt felvetett tehetségtutató, az országos példát nyújtó Irodalmi Kamaraszínház és a város által kitűzött Csonkai-Irodalmi díjat, melynek példájára már Marosvásárhely, Komárom és egész sereg más magyar város készült irodalmi díjat alapítani...

Legutóbb pedig Debrecen törvényhatósága megkapta szép gesztussal a város elhunyt nagy költőjét, Tóth Árpád nehéz helyzetben maradt édesanyjának szavazott meg mindennapi kenyeret jelentő havi 150 pengős életjáradékot...

A Tóth Árpád-utón járva gondolunk erre, azon az utcán, melyet éppen most öt esztendeje kereszteltek el Késes-utóval a „szép szomorúság” költőjének nevére...

Ez az utca az, ahol Tóth Árpád, mint gondatlan gyermek játszadozott. Ide tört haza, itt álmult édesapjának, Tóth András szobrászművésznek ölére. Itt röpöngtek fel az első álmok, mint színes papírszárkányok az ég kéklő azurja felé. Itt születtek meg az első rímek fúcsán összecsilingelve, egymásbasimulva, mint két összetapadt, bíboros száj. Ennek az utcának torkolatán lépett ki az iskolába az a sovány gyerek, aki olyan rövid ideig járta a szomorú magyar életet és olyan ke-

vés lépéssel is a Parnasszusig érkezett. Innen ment a redőlykölés, hóna alatt könyvekkel, lelkében furcsa, fojtott lobogású, bizarr álmokkal. A legszebb expresszionista képek szavakbaégetője, a muzsikáló, sőtét, szívetitő, lázforzó szavak szerelmese már régen elporladt, élete, melyet olyan korán elmentették a tüdőbaj párái, már csak néhány kétféle, rajongó fiatal szívekben és egy öszhajú édesanya könnyes emlékeiben él. Az öszhajú édesanya is elkötözött már évekkal ezelőtt Debrecenből, eladta a régt házat, a színes, főtt gyermeknek fészket, de Tóth Árpád halhatatlanságban ragyogó nevével, „Lomha gálya”, „Az öröm illan” és „Lélektől lélekig” írfőjének nevével él az öreg utca és az ifjú szívek... Ez a halott költő ma élőbb, mint valaha. Nem jár finom, törékeny alakjával a debreceni nagyállomás környékén, nem rója az utcákat. De pazar szépségű, zenélő sorai belemuzsikálnak a lelkembe. Viszik az örök szívet és örök szomorút. Mert minden sorában ott bujlik a halál sejteje. A legszebb költőment nyelvé van az elmulasztás finom ködével. A szavak melegen zengő, puha muzsikájába ez rikolt bele veszes, baljósulati hangon, mint Poe Edgar holójának hughosága. És milyen csodálatosan szép elégtétel a soroknál, ha a halástelemmel tele létezés nem mult el... az öröklésű lett, a halhatatlanság. Mert ami szép, az nem múlik el soha. Tovább él a szívekben, megtermékenyíti azokat és új szépség születik belőle. Néha egy költemény, néha egy könnyesepp és néha egy nagyon szép, nemes tett...

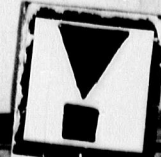
Mint amilyen Debrecen város törvényhatóságú volt a mult hetekben, amikor özv. Tóth Andrásnének megszavazta a 150 pengős havi járadékot... Ez ezzel példát mutatott Debrecen ismét az egész országnak, mert Debrecen az első város, ahol egy költő családtagjának életjáradékot adnak.

FLOX és IRISZ
évelő virágok télenként
80 fillér Domokos Lajos
utca 6. szám.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár debreceni fiók
Sürgőny cím: Moklár.
Telefon: 20-21.
Debreceni Közraktár és Kereskedelmi Rt Debrecen
Központi iroda:
Ferenc József-út 36.
Raktárháza:
Híd-utca 12.
Mindenféle terményt legelőnyösebb áron vásárol és tárol. Elraktározott terményre, borsra, kedvező feltételek mellett kölcsönöket folyósít.

Mindennemű gyermekkocsi javítását és festését szakszerűen és jutányosan végzi Kleiber, Miklós-u. 29.

Veresné Kecskés Margit gyermek- és bakfis ruhavarrodája Rákóczi-u. 67.

Vándorkelengyék segítségével meg lehet oldani az anyák gyermekkelengye gondjait

Az utóbbi időben egyre gyakrabban hangzik fel panasz, hogy szinte lehetetlenséggel határos a gyermekkelengyék beszerzése. A magyar élet problémái sorában egyike a legsúlyosabbaknak ez a kérdés, hiszen a most születő csecsemőkben a jövőről van szó, a viharos, évtizedekben történelmi idők vészterhes légköréhez is újra fakadó, megújuló, magyar továbbfolytatódásról.

Középsztálybeli anyával beszélünk arról a kérdéssel. — Hónapok óta járom az üzleteket — mondotta. — A gyermekkelengyéhez szükséges flanel, vászon-árúkat egyáltalán nem lehet kapni. Néhány helyen, ahol még nyomára akadtam 50—60 pengő az ára egy pelenkának, tehát olyan összeg a mit a középsztályhoz tartozó ember nem tud megfizetni. A háborús helyzet dacára az üzletekben aránylag mindent meg lehet találni, amire az embernek szüksége van, csodálatos, hogy éppen a legszükségesebb, a csecsemőkelengye anyaga az, amire a legnehezebb hozzájutni. Napjainkat szeretjük a családvédelem korának hangulatosítani. A gyakorlati családvédelemnek pedig elengedhetetlen kelléke, hogy gondoskodjunk a megsejtesztendő kis magyarok szükségleteiről.

Annál inkább megnövekedett fontosságú kérdés ez, mert a nehéz körülmények ellenére a magyar népszaporodás évtizedek óta nem tapasztalt fejlődést mutat. Országos jelentőség, mely jól észlelhető Debrecenben is, ahol egy hónap alatt — március folyamán — 241 volt a születések száma, ami a már szintén szép eredményt mutató múlt évi adatokhoz viszonyítva is 17 százalékos emelkedést jelent.

Értesülünk szerint Debrecenben már meg is történt az első intézkedés a gyermekkelengyékért megoldására. Az első lépést ebben az irányban a közellátó kormánybiztosság tette meg, mely nagyobb mennyiségű gyermekkelengye-anyagot juttatott az egészségvédelmi körök rendelkezésére.

Az Anya- és Csecsemővédő Intézet vette át ezt az anyagot — mondotta a „Debreceni” munkatársának dr. Fegyélyházy Sándor tisztelő orvos. Egyrészt a bölcsődek részére, másrészt vándorkelengyéknek használják fel. A helyzet ugyanis az, hogy a rendelkezésre álló anyagból mindössze félszáz anyán tudtak volna segíteni, ha azt kiosztják, míg így vándorkelengyéként sok magyar gyermek részére elegendő lesz. A kelengyét egészen szegény anyáknak teljesen ingyenesen, jobb körülmények között diákoknak pedig kölcsönűj ellenében bocsátják rendelkezésére.

Felmerült Nagy Karola vezető védnő, aki a vándorkelengyék kiadását intenzióval a vándorkelengyét, kilenc hónapi

időre adjuk ki az anyáknak, a rászorult szegényeknek teljesen díjtalanul, a kevésbé szegényeknek 10, a tehetősebbeknek 40 pengő kölcsönzési díjért erre az időre. Két-három kis ingből, négy darab flanelből és hat vászonpelenkából áll egy-egy kelengye. Sokan veszik igénybe és bizony nagyon örülnek, mert manapság még pénzért sem nagyon kapnak...

Értesülünk szerint több debreceni jótékony egyesület is megkezdte a vándorkelengyék gyűjtését. A munka szép sikerrel halad, finom, szorgalmas asszonykezek dolgoznak az apró ruhadarabkákon és így a szeretet és segétiakadás megoldja ezt a nehéz problémát is és a háborús idők sötét záporában is kelengyét juttat a kis magyaroknak.

A legmegkapóbb, legszívhezszólóbb felhívások egyikét dr. Bánász László prépost plébános zendítette meg a magyar gyermekek kelengyéje ügyében, amikor a következő melegszívű mondatokat harangozta a lelkekre:

„A magyar anya ma aggodalommal hordja szíve alatt az élet csirját. Háromszáz ezer anyasajándékos évenként gyermekét a hazának. Ezeknek legnagyobb részét a legegyszerűbb körülmények között él, mindennapi keresetere van utalva és nehezen tudja beszerezni a szükséges baba-holmit, különösen, ha a gyermek már nem az első, hanem a negyedik, hatodik, vagy többedik.

A magyar élet nem torpanhat meg a gazdasági válság hullám-torlaszai előtt magyar életről és magyar jövőről van szó. Hívenk még a lehetetlent is meg kell kísérelni. A háborúparancsok időkben szótlanul tűrünk bármilyen nélkülözést, de azt nem engedhetjük meg, hogy a magyar anyák nélkülözésük gyermekük számára a pólyát és csecsemő-kelengyét, ha nem féltek és vállalták az anyai hivatást, azt a szép és nagy áldozatot méltányolni és megjutalmazni mindannyiunk kötelessége.

Magyar és keresztény anyák, akik már gyermeküket felnevelték, gondoljatok vissza és idéjétek bele magotokat abba a helyzetbe, amikor drága kincseteket, szemetek fényét vártátok, mily jól esett a mások szeretete, gondoskodása, áldozata, amellyel segítségetekre siettek. Gondoljatok arra, hogy amit ma egy magyar gyermekért tesztek, Krisztusért tettétek. Ha egy kisdadnak kelengyét szerzünk, magát a bethelmi Kisdadot takartuk pólyába.

Arról van szó, hogy az anyag-láság, a textilhiány idején intézményesen gondoskodjunk a hiányzó kelengyéről vándorkelengye formájában... Meg kell szerveznünk ezt a mozgalmat országos viszonylatban. Minden családban van pár darab eltett gyermekholmi a drága emlékek fényében. Szébb emléket nem állíthatunk a magunk anyaságának, mint amikor megváltunk feltett emlékeinkől és egy anya-testvért boldoggá teszünk. Egy-egy darabról van szó és Debrecenben nem lesz pólya nélkül gyermek...

A Debrecenből elindult Diákkaptár mozgalom hatmillió pengőt forgalmazott

Most került nyilvánosságra a Diákkaptár mozgalom elmúlt évi m. riego, amely arról számol be, hogy a Debrecenből elindult mozgalom az elmúlt évben hatmillió pengőt forgalmazott. A kaptáros diákok száma az országban elérte már a 60.000-et, annyit jelent ez, hogy a kaptáros diákok az elmúlt évben fejenként 100 pengőt forgalmaztak saját munkájukkal, olteikkel, szervezőképességükkel. Keves az országban az olyan részvénytársaság, mely hatmillió pengős forgalmat tudna kimutatni.

Mi, debreceniek büszkék lehetünk arra, hogy ezt az egész országot behálózó és egyre nagyobb eredményeket felmutató mozgalmat Debrecenben szervezték meg és innen indult el hódító útjára. A cserkészmozgalom és a vöröskereszt szolgálóit külföldi erőtől, de a Diákkaptár mozgalom teljesen magyar és a legmagyarabb városból, Debrecenből indult ki 1928-ban.

A kezdet az volt, hogy kilenc középiskolában gróf Klebelsberg Kunó miniszter támogatásával szervezték meg a kaptármozgalom. A diákok mint szorgalmas méhecskék dolgoztak és 1938-ban gróf Teleki Pál már 30 iskolát jelölt ki a diákkaptármozgalom további szervezése érdekében. A fejlődés olyan nagyszerű, jelenleg 120 város 608 középiskolájában szervezték meg a mozgalmat.

Az 1941-es esztendő 91 város 554 iskolájában 50.000 diák lett tagja a mozgalomnak. A Diákkaptár Szövetség ügyvezető elnöke Csanak István, aki célul tűzte ki, hogy már az iskola padjaiban segít az életre való nevelésben. Szükséges, hogy a gyermek megtanulja a gazdasági tevékenységet, tudja azt, mit jelent a saját lábán állni, ne legyen idegen a gyermektől a pénz, tudjon vele hasznosan bánni.

A kaptáros diák tanulmányai végeztével magával viszi az életbe a gazdasági tevékenység iránti hajlamot, kedve van hozzá, mert látta hasznát. A kaptármozgalomban nincs semmiféle kényszer, önkéntes az iskolák csatlakozása és önkéntes a diákok belépése is.

Tanári felügyelet mellett önállóan fejti ki tevékenységüket, saját ötleteiket valósítják meg és a keresett pénzből saját maguk gazdálkodnak. A kaptármozgalom beszámoló jelentéséből kiderül, hogy a legkedveltebb foglalkozás az állattartás, nyul, baromfi, madár, selymhernyó tenyésztése kívül, vannak, akik eljutottak odáig, hogy seretéseket, teheneiket tartanak. Vannak ügynökök, ipari vagy kereskedői tevékenységben szorgoskodók. Van tanyagáros diák. Ebben az évben országos kaptár bemutatót is rendeznek.

AZ ALUMINIUM DIADALA

Az alumínium a háború alatt rohamosan tért hódított és új eljárások segítségével annyira használhatóvá tették, hogy a repülőgépek gyártásától kezdve a háztartási edényekig mindenütt lehet alkalmazni. Az a tulajdonsága, hogy nem rozsdásodik és szilárdsága mellett igen könnyű, nagy előnyt jelent.

Az alumínium a magyar ipar számára igen soikat jelent, mert a dunántúli bauxit telepek a legnagyobbak Franciáország után és így a szükséges nyers anyag szinte korlátlan mennyiségben rendelkezésre áll. Még bányászni sem kell, mert a bauxitot szinte a felszínen kapjuk hatalmas halmokban.

Az alumínium, melyről a háború előtt lekecsinyölőleg nyilatkoztak, most már az egész világon fontos anyag lett feldolgozása tökéletesedett és ezzel a használhatósága is széles körre terjedt. A háztartásokban is evőeszközök, edények sorában egyre nagyobb tért hódít és a zománccs edényekkel szemben igen nagy előnye, hogy nem fenyvet az a veszély, hogy a lepattogó zománc szilánkjai a gyomorba kerül és ott bajt okoz.

Az alumíniumedények elterjedésével egyidőben azt hirdették, hogy az ételbe kerülő alumínium-vegyületek károsak az egészségre, mérgezést okozhatnak. Voltak

akik arról beszétek, hogy a rák-betegségek terjedése és az alumínium elterjedése között összefüggést kell keresni.

Beszélték, hogy nem mindenféle ételt lehet főzni az alumínium edényekben, mert oldódnak az alumínium-vegyületek.

Az alumínium edényekkel kapcsolatban a német birodalmi egészségügyi intézet most újabb vizsgálatot tartott és kiderült, hogy az alumínium-vegyületek a főzővízben, zsiradékokban és a főzésnél használt savakban (ecet, citrom, sav) oldódnak ugyan, de olyan végtelenül csekély mennyiségben, hogy bajt az egészségre nem okozhat. A vizsgálatok során arról is meggyőződtek, hogy ha alumínium-vegyületeket kevernek az ételbe, még akkor sem következhet be mérgezés, mert a vegyületek a belek falán át nem szívódnak fel a szervezetbe.

Az alumínium-vegyületek ártalmatlansága mellett legjobban az bizonyít, hogy újabb orvosi gyakorlat szerint bélféreg elleni poralakú alumíniumot adnak a betegnek és nem fordult még elő, hogy ez a gyógyszer mérgezést okozott volna.

Az alumínium tehát megkezdte diadalútját és az ötvözesek alkalmazásával kiszorítja a rézet és nincs messze az idő, mikor győztes vetélytársa lesz az acélnak is.

A tudományos világ nagy érdeklődéssel fogadta a felfedezést és megindult a verseny a cseppfolyós levegő titkainak kikutatására. A laboratóriumokban folyik

A levegőből készíthető a legborzalmasabb robbanó anyag

A levegő nemcsak az élet elengedhetetlen feltétele, hanem ölni is tud, határozottan borzalmasabbban, mint a dinamit. Erre a felfedezésre a levegő cseppfolyósításával kapcsolatban jöttek rá.

A levegő cseppfolyósítására az első komoly kísérletet még 1887-ben hajtott végre Pictot és Calliet, akiknek sikerült a zéró alatt 190 foknál cseppfolyósítani a levegőt. Az üvegampolna falán átlátszó kék szintbe játszó folyadék csapódott le: az első folyékony telt levegő. A kísérlet tehát, melynek sikerét nagyon sok tudós kétségbevetta, sikerült. A két francia tudós munkáját Linde német vegyész folytatta tovább és olyan készüléket csinált, amelynek segítségével már nagyobb mennyiségű cseppfolyós levegőt tudott előállítani.

A kísérletező tudós megállapította, hogy a vízhez hasonló folyadék opalizálásával rendkívül apró jégkristályok, a cseppfolyós levegő kékes színét pedig az oxigén adja. A nitrogén hamarabb

párolg el mint az oxigén és így bizonyos idő elteltével tulajdonképpen folyékony oxigénné válik a cseppfolyós levegő.

Csodálatos felfedezésre tett szert a kutató a cseppfolyós levegővel kapcsolatban. Ha szerves anyag került a cseppfolyós levegőbe, akkor hirtelen olyan merre-vé vált, hogy kis érintésre is szinte porrá omlott össze. A cseppfolyós levegővel való kísérletezés során Linde faszénport vegyített néhány csepp folyékony levegőbe és gyújtószinór segítségével nagyon tüdős volt, mert az a néhány csepp folyadék olyan irtózatossal robbant, hogy megremegtette az egész épületet, kilverte a laboratórium minden ablakát. Így fedezték fel a rettenetes erejű új robbanó anyagot a levegőt.

A tudományos világ nagy érdeklődéssel fogadta a felfedezést és megindult a verseny a cseppfolyós levegő titkainak kikutatására. A laboratóriumokban folyik

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és gyomorbetegéknél legkiválóbb háziszser

HOLLANDI GYOMORCSEPPK

Kapható: Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

Debrecen.

a kísérletező munka, de a cseppfolyós levegőnek, mint robbanóanyagoknak nagy vetélytársa jelentkezett már az atomban, melyet bomlásra kényszerítenek. Az atombontás a tudósok szerint irtózatossá teszi a szabadit fel és egy ökönyi darab ebből az anyagból elég, hogy eltüntessen tőleketesen a helyéről egy millió város.

A levegő, amely nélkül állat és növény élni képtelen, így válik a tudós boszorkánykonyháján a legfélelmetesebb pusztító hatalommá. A levegő melyet tudónk ében és álomban egyre szív magába, így áruja el titkát a kutató elme előtt. Az atom, melynek felbonthatatlanságát mint igazságot hirdették még nem is olyan régen, már felbonthatóknak van nyilvánítva és lappangó energiáinak szörnyű erejéről riadtan jelent a tudomány.

Légítámadás Nis ellen
Belgrád, április 6. (Német TI) Angolszász bombázók szerdán délután Nis és környéke ellen intéztek támadást. Temploмок, kórházak és magánházak pusztultak el és rongálódtak meg.

Mindkét lábát levágta a tehervonat egy MÁV. kocsiroendezője a debreceni pályaudvaron
Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a debreceni pályaudvar ügyvezető „gurító”-jánál. Bihari Gyula MÁV öraberős, kocsiroendező, Teleki-u. 92. szám alatti lakost egy tehervonat elgázolta. A síkoc pályatesten megesúvta, a mozdony leé esett és a kerekek mindkét lábát bokán felül levágták. Súlyos sérüléssel a sebészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A szerencsétlenség kapcsán megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy terhel-e valakit felelősség?

Hirdetmény a Hortobágy pusztán földi és éles lögyakorlatok tartása ügyében

Prtesitem az érdekelteket, hogy a Hortobágy pusztán légi lögyakorlatok helyett az éles légi bombavető gyakorlóterem:

Folyó évi április hó 11-én, kedden 20 h-tól 24 h-ig.
Folyó évi április hó 12-én, szerdán 7 h-tól 19 h-ig.
Folyó évi április hó 13-án, csütörtökön 3 h-tól 14 h-ig földi katonai alakulatok éles lövészetét tartanak.
F. évi április hó 12-én, szerdán 14 h-tól 19 h-ig a bombavető gyakorlóterem kívül a Hortobágy pusztának az éles, légi gyakorlóterem céljára kijelölt egész területre veszélyeztetve van.

A lövészet tartama alatt a lögyakorlatok eljára kijelölt területre belenni tilos, mert életveszélyes. — Polgármester.

Szerkesztői üzenetek
Több előfizető. Elvált asszonyokról a rendelkezés nem történik említés, így nem tudunk felvilágosítást nyújtani. Teseük jogszabhoz fordulni.
D. N. Levélét illetékes helyre juttatunk. Rövidesen intézkedés történik.

Debreceni Első Takarékpénztár

Alakult 1846. Telefon: 31-02, 31-03.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Érdekközösségben a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel.

Fiókok:
Boretyóújfaluban Tel.: 10.
Érnihályfalván „ 53.
Hajdúböszörményben „ 5.
Szeghalomban „ 4.

Vállalatok:
Debreceni Vásárpénztár Rt.
Kuczik
Sertésházi és Husipari Rt.

Varrónőket és gyári munkásnőket felvesz

Déliab ruhagyár

Plac-utca 61. szám

HIREK

Dolgozz, hogy dolgozhass!

APRILIS 9. VASÁRNAP, Magyar: Párut. Protestáns: Húsvétvasárnap. Róm. kat.: Húsvétvasárnap. Napkelte: 5.24. Napnyugta: 19.41. Holdkelet: 19.28. Holdnyugta: 6.07.

APRILIS 10. HÉTFŐ, Magyar: Zeol. Protestáns: Húsvéthétfő. Róm. kat.: Húsvéthétfő. Napkelte: 5.22. Napnyugta: 19.42. Holdkelet: 20.31. Holdnyugta: 6.32.

APRILIS 11. KEDD, Magyar: Uzor. Protestáns: Leó. Róm. kat.: I. Leó p. Napkele: 5.20. Napnyugta: 18.43. Holdkelet: 21.38. Holdnyugta: 6.59.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
 Április 8-án reggel 8 órától, — április 15-én reggel nyolc óráig:
 „Kossuth” Piac utca 26, telefon: 29-56. — „Magyar Krona” Kálvin-tér 15, telefon: 16-06. — „Arany János” Csapó utca 66 sz., telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlói út 4, telefon: 82-50.

Révész Imre püspök húsvéti cikke

Lapunk ünnepi számának első oldalán találja az olvasó D dr. Révész Imrénének, a tiszántúli református püspöknek mélyreható húsvéti cikkét. A püspök ír ezt a cikket a „Debreceni Protestáns Lap” húsvéti számába írta és kérésünkre átengedte lapunk számára is közlésre.

Húsvéti istentiszteletek

Református istentiszteletek húsvétvasárnap

Nagytemplomban délelőtt 10 órákor pr. dr. Kerekes Károly, ág. Kerekes János, délután 5 órákor Farkas Pál, Kistemplomban délelőtt 9 órákor pr. dr. Farkas Pál, ág. Sulyok Kálmán, 11 órákor pr. D. dr. Révész Imre, ág. Uray Sándor, délután 5 órákor Tarsas Zoltán, Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor pr. Baja Mihály, ág. Boros Dezso, délután 5 órákor Adorján Béla, Karolyi Gáspár-terti templomban délelőtt 10 órákor pr. Kocsis József, ág. Kocsis József, délután 4 órákor Berényi József, Ispótlai templomban délelőtt 10 órákor pr. Duseza Ferenc, ág. Birinyi János, délután 5 órákor Bagdi István, Arpad-terti templomban délelőtt 10 órákor pr. Erdi Mihály, ág. Fentős Tibor, délután 3 órákor Bagdi István, Honokerti templomban délelőtt 10 órákor pr. Kovács József, ág. Kovács József, délután 5 órákor Békési Lajos, Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órákor pr. Sipos Károly, ág. Márton Károly, délután 3 órákor Adorján Béla, Csapókereti templomban délelőtt 10 órákor pr. dr. Dancshazy Sándor, ág. Balogh József, délután 3 órákor Balogh József, Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órákor pr. és ág. Banyai Zoltán, délután 3 órákor Békési Lajos, Egyetemi templomban délelőtt 11 órákor pr. Szentes László, ág. dr. Erdős Károly, Augustus-szanatórium-ban egyenlő 10 órákor pr. és ág. Konez Zoltán, Egyetemi klinikában Szentes László és Konez Zoltán, Ügyezési fogházban délelőtt 10 órákor pr. és ág. Magyar Bertalan, Tégeláskerti állami iskolában délelőtt 10 órákor pr. és ág. dr. Sárközy Lajos, Tégeláskerti gyülekezeti házában délelőtt 10 órákor pr. és ág. Erdi Mihály, Wolaitfai-leleki Olvasókörben délután 3 órákor pr. és ág. Banyai Zoltán, Tanyai istentiszteletek: Fancsikán délelőtt fél 10, Létai-úton 12, Hosszupályi-úton délután 3 órákor úrvacsorás istentiszteletek, Udvarhelyi György, Halápon délelőtt 9, Allohégyen 11, Pipóhegyen délután 2 órákor úrvacsorát osztó és prédikál László L. Elek, Pácon délelőtt fél 11, Mészehégyen délután 3, Vekerde délután fél 5 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Molnár Gyula II, Percudulában délelőtt 9 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Rápolyi Rápoly, Öndöd I., Kádár-dulában délelőtt fél 10 órákor úrvacsorát oszt Rápolyi Rápoly, Pállagon délelőtt 9 órákor úrvacsorát oszt Szabó Endre, Cucán délután 2 órákor Szathmáry Lajos, Szepesen délelőtt 10 órákor Pál Antal, Mácson délelőtt 10 órákor Kismácson délután 2 órákor Nagy Sándor, Ebeben délelőtt 10 órákor pr. és ág. Molnár Gyula I.

Egyetemi templomban húsvét másodnapján prédikál Konez Zoltán, ágendázik: Szabó László.

Reggel 6 órákor a Városi Szegényházban úrvacsoraszertással egybekötött istentisztelet lesz, Igét hirdet Kerekes János s. lelkes.

A Szent Anna utcáj főplébánia templomban

Húsvét első napján csendes szentmisze reggel 6, 7, 8, 20, 9 órákor, fél 10-kor a nagymisét mondja és prédikál dr. Bannas László. Csendes misék még 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor. Reggel 6 órától félóránként étel-szentelés. Este 6 órákor titánia, Honokertben Szentes Ferenc, Szoboszlói-úton Somhegyi Mihály, Pállagon Nagy Miklós, Fogház, dr. Neuhäuser Frigyes, Miképezen József Sándor, Húsvéthétfő csendesmisék reggel 6, 7, 8, 20, 9 órákor, fél 10 órákor a nagymisét mondja dr. Bannas László prepost. Predikál József Sándor, Csenrea misék még 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor, Honokertben Szentes Ferenc, Pállagon Nagy Miklós, Fogházban dr. Neuhäuser Frigyes, Városi Szegényházban József Sándor. Este 6 órákor titánia.

A Szent István Ferences-templomban

Húsvétvasárnap azentmise 7, 9, 11 órákor és étel-szentelés. Ugyanekkor azentmise és szentbeszéd lesz húsvétvasárnap Halápon 9, Nagycserén pedig 11 órákor étel-szenteléssel. Húsvét hétfőjén Fancsikán 9, Nagycserén pedig 11 órákor.

Húsvéti istentiszteletek a dominikánus templomban

Húsvétvasárnap 7 órákor rózsafüzér szentmise, kített legméltóságosabb Oltáriszentséggel, 8 órákor csendes szentmise, 9 órákor ünnepélyes énekes nagymise szentbeszédrel, fél 12 órákor csendes szentmise rövid szentbeszédrel. Alatta éneklés énekes étel-szentelés a 7 és 8 órai szentmisek után lesz. Húsvéthétfőn 7 órákor rózsafüzér szentmise, 8 órákor csendes szentmise, 9 órákor énekes szentbeszédrel, fél 12 órákor csendes szentmise énekekkel rövid szentbeszédrel. Húsvétvasárnap és hétfőn este fél 6 órákor rózsafüzérrel, 6 órákor szentbeszéd, szentéges litánia, áldásfal.

A gör. kat. templomban

Húsvétvasárnap délelőtt 8 órákor diakónia, 9 órákor katonamisa, 10 órákor nagy szentmise szentbeszédrel és pászakzenteléssel, háromnegyed 12 órákor csendes szentmise, délután fél

Református istentiszteletek húsvét II. napján

Nagytemplomban délelőtt 10 órákor Kerekes János, délután 5 órákor Sulyok Kálmán, Kistemplomban délelőtt 9 órákor Sulyok Kálmán, 11 órákor Uray Sándor, délután 5 órákor Tarsas Zoltán, Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor dr. Soós Béla, délután 5 órákor Adorján Béla, Karolyi Gáspár-terti templomban délelőtt 10 órákor Kise Antal Jenő, délután 4 órákor Nagy István, Ispótlai templomban délelőtt 10 órákor Birinyi János, délután 5 órákor Bagdi István, Arpad-terti templomban délelőtt 10 órákor Fentős Tibor, délután 3 órákor Bagdi István, Honokerti templomban délelőtt 10 órákor Banyai Zoltán, délután 5 órákor Békési Lajos, Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órákor Sipos Károly, délután 3 órákor Adorján Béla, Csapókereti templomban délelőtt 10 órákor Balogh József, délután 3 órákor Balogh József, Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órákor Kovács József, délután 3 órákor Békési Lajos, Egyetemi templomban délelőtt 11 órákor prédikál Konez Zoltán, ágendázik Szentes László, Horthy korházban Szentes László és Konez Zoltán, Egyetemi klinikában Szentes László és Konez Zoltán, Tégeláskerti állami iskolában délelőtt 10 órákor dr. Sárközy Lajos, Tégeláskerti gyülekezeti házában délelőtt 10 órákor Komlóssy Lajos, Tanyai istentiszteletek: Bánkon délelőtt fél 10, Dicszegi-úton fél 12 órákor úrvacsorás istentiszteletek, Udvarhelyi György, Hármashégyen délelőtt 10 órákor úrvacsorát oszt László L. Elek, Ipkházban délután 3 órákor úrvacsorát oszt dr. Bannas László L. Elek, Nagycserén délelőtt 9, Szatán 11 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Molnár Gyula, Öndöd II., Vedres-dulóban délelőtt 9 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Rápolyi Rápoly, Kupa-baháza délelőtt 11 órákor prédikál és úrvacsorát oszt Rápolyi Rápoly, Pállagon délelőtt 9 órákor Pál Antal, Kossuth-utcai templomban délelőtt 11 órákor Nagy Sándor, Kishégyesen délelőtt 10 órákor Szathmáry Lajos, Ebeben délután 2 órákor Szathmáry Lajos.

Adomány a bombakárosultak javára

M. Szabó József Nyomatató u. 4. szám alatt lakó kereskedősegéd a pesti bombakárosultak javára tíz pengőt küldött szerkesztőségünkbe. A nemes szívű adományt illetékes helyre juttattuk és a bombakárosultak nevében ezúton mondunk köszönetet M. Szabó Józsefnek, aki szerény kerestéhez képest sietett bombakárosultak véreink megsegítésére, szép példáját adva ezzel a testvéri összetartás és egymáson segíteni akarás magasztos gondolatának.

Tűzharcosok figyelmébe! A debreceni Tűzharcos Főcsoport évi rendes közgyűlését a minden tagnak megküldött meghívó szerinti tárgysorozattal f. évi április hó 23-án d. e. 11 órákor tartja meg a Főcsoport helyiségében, a Bajtársak megjelenését kéri az Elnökség.

Dr. Harsányi Géza hósi halálát halál t. hadnagy halála alkalmából koszorúválság című 20 P-t adományozott a Péterfia-utcai egyházközség szegényeinek öz. Sassi Szabó Lajosné ny. eszeres lelkész neje, Debrecen, Hadházy-utca 23. szám a. lakos. A kegyes adományt az egyházközség vezetősége halás köszönettel nyugtázza.

Nyugalmozott! MÁV főtisztviselői kegyelethez. Értékes munkásságukat méltatva, kegyelettel emlékeztek meg nyugalmazott MÁV főtisztviselőik a közelmúltban elhalt László Imre ny. MÁV felügyelőről és földesi Nagy Sándor ny. mátai biztosról, aki, mint vendég, éveken át hazafias együttérzéssel, derűs kedvvel létsége, ren részt vett üzenjöveteleinkben s aki egyik legjellegzetesebb alakja volt a délibábos nagy pusztáságnak, Hortobágyinak. A társaság képviselőiben dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, nyug. MÁV üzletigazgatói főorvos mondott utolsó szavakat mindkét halott ravatalánál.

Felhívás. Minden cséplőgéptulajdonos garnitúránként kettő kiló drótszegyet, lemezfeléhez fél kiló vágott vagy gömbfűző szegyet, a trafikokban beszerezhető vasigénylő lapon folyó hó 15-ig igényelhet. Az igénylő lapokat Simnoffy utca, árvaszék, második emelet 8 szám adhatják be.

Ipartársulat Elnöke,
 * Szülők figyelmébe! Simai gyorsiró és gépiró iskolába állandó beiratkozás, Piac utca 73. sz., debreceni tank. kir. főt. eng. sz. 5548—1943—44
 * Dr. Naményiné Szentendrei Olga gyorsiróiskolájában gépiróiskolában áprilistől tanfolyamkezdés Bathány utca 1. Debreceni tank. kir. főt. eng. száma 6475/1942.

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
 Gyár: Nagyvárad u. 81. T. 12-75
 Tűzfosztály: Sálétrom utca 5. sz.
 Telefon: 21-58.
 Bútor-üzlet: Ferenc József út 32.
 Telefon: 23-41.
 Budapesti irodák: V. Bathori u. 1.
 Budapesti telefon: 111-7CJ.
 A magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Magyar Általános Hitelbank
 debreceni fiókjá
 Alapítotott 1867-ben.
 Telefon: 23-70. Alapítke és alapok ösa 70 millió P. Telefon: 23-71.

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
 Gyár: Nagyvárad u. 81. T. 12-75
 Tűzfosztály: Sálétrom utca 5. sz.
 Telefon: 21-58.
 Bútor-üzlet: Ferenc József út 32.
 Telefon: 23-41.
 Budapesti irodák: V. Bathori u. 1.
 Budapesti telefon: 111-7CJ.
 A magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

DEBRECZEN 9 OLDAL 1944 IV. 9.

4 órákor rózsafüzérjátékosság, 4 órákor nagy vacsernye, szentécsimadás. Húsvéthétfőn vasárnapi miserend. Nagymisa után körmenet. Húsvéthétfőn vasárnapi körmenet. Húsvéthétfőn vasárnapi körmenet.

Az unitárius templomban

Húsvétvasárnapján délelőtt 10 órákor tartandó istentiszteleten prédikál Szász János, úrvacsorát oszt Ferenz József. Másodnapján a lelkész szövényben szolgál.

Az evang. templomban

Húsvét első és másodnapján délelőtt 10 órákor és este 5 órákor ünnepi istentisztelet, mindkét únnepen délelőtt 11 órákor úrvacsoraszertással Predikál dr. Pass László.

Adomány a bombakárosultak javára

M. Szabó József Nyomatató u. 4. szám alatt lakó kereskedősegéd a pesti bombakárosultak javára tíz pengőt küldött szerkesztőségünkbe. A nemes szívű adományt illetékes helyre juttattuk és a bombakárosultak nevében ezúton mondunk köszönetet M. Szabó Józsefnek, aki szerény kerestéhez képest sietett bombakárosultak véreink megsegítésére, szép példáját adva ezzel a testvéri összetartás és egymáson segíteni akarás magasztos gondolatának.

Tűzharcosok figyelmébe! A debreceni Tűzharcos Főcsoport évi rendes közgyűlését a minden tagnak megküldött meghívó szerinti tárgysorozattal f. évi április hó 23-án d. e. 11 órákor tartja meg a Főcsoport helyiségében, a Bajtársak megjelenését kéri az Elnökség.

Dr. Harsányi Géza hósi halálát halál t. hadnagy halála alkalmából koszorúválság című 20 P-t adományozott a Péterfia-utcai egyházközség szegényeinek öz. Sassi Szabó Lajosné ny. eszeres lelkész neje, Debrecen, Hadházy-utca 23. szám a. lakos. A kegyes adományt az egyházközség vezetősége halás köszönettel nyugtázza.

Nyugalmozott! MÁV főtisztviselői kegyelethez. Értékes munkásságukat méltatva, kegyelettel emlékeztek meg nyugalmazott MÁV főtisztviselőik a közelmúltban elhalt László Imre ny. MÁV felügyelőről és földesi Nagy Sándor ny. mátai biztosról, aki, mint vendég, éveken át hazafias együttérzéssel, derűs kedvvel létsége, ren részt vett üzenjöveteleinkben s aki egyik legjellegzetesebb alakja volt a délibábos nagy pusztáságnak, Hortobágyinak. A társaság képviselőiben dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, nyug. MÁV üzletigazgatói főorvos mondott utolsó szavakat mindkét halott ravatalánál.

Felhívás. Minden cséplőgéptulajdonos garnitúránként kettő kiló drótszegyet, lemezfeléhez fél kiló vágott vagy gömbfűző szegyet, a trafikokban beszerezhető vasigénylő lapon folyó hó 15-ig igényelhet. Az igénylő lapokat Simnoffy utca, árvaszék, második emelet 8 szám adhatják be.

Ipartársulat Elnöke,
 * Szülők figyelmébe! Simai gyorsiró és gépiró iskolába állandó beiratkozás, Piac utca 73. sz., debreceni tank. kir. főt. eng. sz. 5548—1943—44
 * Dr. Naményiné Szentendrei Olga gyorsiróiskolájában gépiróiskolában áprilistől tanfolyamkezdés Bathány utca 1. Debreceni tank. kir. főt. eng. száma 6475/1942.

A halál torkából menekültem meg...

Nagy II. István a DVSC jeles középfedezete elmondja, hogyan menekült meg a hétfői angol szász terrortámadás bombáitól

A DVSC pénteken délután tartott erőnléti edzésén a megjelent játékosokat Mór edző alaposan megdolgoztatta. A jól végzett munka után izzadt arcúakkal vonultak le a játékosok az öltözőbe. A levonuló játékosok közt a szökehajó Nagy Pistát pillantjuk meg, aki felénk közelítve ezeket mondja:

— Hej, hétfőn a bombatámadás alatt még ennél is jobban megizzadtam! — Mondhatom, hogy a haláltorkából menekültem meg.

Ezután bemegy Nagy II. az öltözőbe felöltözik s beszélgetésünk Nagy II. „új” lakosztályán folytatódik, ahol Nagy Pista részletesen elmond mindent arról a légitámadásról, melyet átélt.

— A DVSC—Vasas mérkőzés után Budapestre utaztam a szüleimhez. Már lehetett úgy hétfő reggel kilenc óra, amikor megérkeztem a viszontagságos út után Pestre. Alig értem haza szüleim házába, negyed 11 óra tájban élesen felsivított a közelinkben lévő sziréna légiiradót jelző visító hangja. Gyorsan összehajoltam szüleim mindent s a ház óvóhelyére siettek. Nekem, mint légóltalmi rendőrnek azonban nem lehetett az óvóhelyre menni, hanem fenn kellett maradnom.

— Kis idő múlva az azurkék eget bombázó gépek sötétítették el. Sokan jöttek erős vadászkiérrel. Éktelen nagy zajjal közlekedtek felénk. Eleinte úgy gondoltam, hogy ez a légiiradó ugyanolyan, mint amilyen az eddigi voltak, de mihelyt megpillantottam az elenséges gépek nagy tömegét láttam, hogy ez már fele sem tréfa! Itt már komoly a helyzet.

— Ugy is történt, mert a közeledő gépek több hullámban repülve szálltak. Távolabbról egyszerre csak tompa zörrej hallatszott. Az első bomba robbant. Ezt követte a többi. És ami a legborzasztóbb egyre kö-

— Debrecen és Vidéke Koesmárosok Ipartársulata felkéri tagjait, hogy az ünnep első napján, délután egy óráig zárva tartani szíveskedjenek. Elnökség.

— 10.824 községnyt fizettek ki egy hónap alatt Debrecenben. A Társadalmi Segítő Bizottság szegénységügyi akeglőjára 7662,71 pengő folyt be. A napközi otthonok közül az elmúlt hónapban a téglavetői, csapókereti, Darabos-utcai, nyilastelepi és nyulási otthonok működtek, ezekben 247 gyermeket 4366. Házassági kölcsönt egy párnak adtak 1000 pengő értékben.

— Izgalmas hajszá után elfogtak egy besurranó tolvaj cigányleányt. Árva Péterné napzámos neje, Vigkedvő Mihály-u. 61. sz. alatti lakására a nappali órában besurrant egy fiatal cigányleány és ellopott egy pár cipőt. Mikor éppen el akart zsákmányával surranni, a házbeliek megékeztek és tetlen érték. A besurranó tolvaj menekülni próbált, azonban üldözöbe veték és izgalmas hajszá után elfogták. Előállították a rendőrségre, ahol kihallgatása során azt állította, hogy Balogh Mária híján és Nagyszalontára való cigányleány. A rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot és Balogh Mária őrizetbe vette.

TAVASZI DIVATRETIKÜLÖK
 nagy választékban
TÓTHFALUSSY-nál
 PIAC-UTCA 40 és PIAC-UTCA 16. SZ.

zeledtek a tompa zörejek és egyre hangosabbak lettek.
 — A bombák robbanása zajára a szomszéd ház falához lapultam. Innen is jól láttam mindent. Láttam, egy bombázó kiválik a többi közül és közelít felénk. Szívem torkomba dobogott és vártam a következő pillanatot. Aztán jött a legborzasztóbb élmény.
 — Egy bomba felbomlott a szomszéd házat, amelyben a szüleim voltak. Utána még egy bomba csapott be szüleim házába s a következő pillanatban a légnymomás a szomszéd ház falától elrepített. Nehezen szedtem össze magamat s megrémülve láttam, hogy a házunk már romokba hever. Közben a bombázó gépek sikoltottak át felettem s ahol a bomba lecsapott fekete gomolygó füstoszlop szállt az ég felé. Ahol robbant bomba robbant ott minden romokba hevert. Később aztán egyre távolodtak a gépek, egyre távolodtak a robbanások zajai s, nemskóra megszólaltak a légi vesztély elmulását jelző szirének hangjai.
 — Gyors mentési munkálatok indult meg a légitámadás után s kimondhatatlanul boldog voltam, amikor az óvóhelyről sérteftlenül kerültek ki szüleim... Elpusztult a házunk, de megmaradt az életünk!
 — Bizony már azt hittem, hogy sohasem fogok labdába rugni! A halál torkából menekültem meg és most már csak annak örülök, hogy épségben maradtam szüleimmel együtt s épen küzdhetek majd ma és holnap a DVSC színeiben a bajnoki mérkőzéseken. — fejezi be nyilatkozatát Nagy II.
 A DVSC játékosai, aki valóban a halál küszöbéről tért vissza őszinte szavakkal mondja a fentieket és most már bizonyára nemcsak Nagy II. örül, hogy életben maradt, hanem vele együtt sok ezer debreceni labdarúgó szurkoló is.
 — A fodrászszakosztály elnöksége értesíti a tagokat, hogy az ünepekre tekintettel, üzleteiket vasárnap déli 12 órától kezdve reggel 7 óráig zárva tartják.
 — Józsvívi emberek segítségét kéri az ünepekre Pálfi Sándor hadiroknt, aki az 1914-es világháborúban elvesztette egyik lábát és ez év február 29-én este pedig a vonat levágta bal karját s összeroncsolta ruháját, jobb lábát pedig annyira leszaggatta, hogy nem képes pótolni. Kéri, akinek módjában áll, juttasson el címére egy kis ruhaneműt és természetbent segítséget.
 — Kórházak, magánkórházak szülők és sebészorvosai, szülésnők, továbbá egyházközségekhez tartozó lelkészek légiiradók alatt szabadon közlekedhetnek abban az esetben, ha arra jogosított igazolványokkal vannak ellátva. Ezt az igazolványt a 169.000 Elnöki 3135/1943. HM. rendelet értelmében az írásbeli kérelemre a városi légóltalmi parancsnok adja ki.
 — Ellopták 600 pengő értékű bányabőrrel bélelt bundáját a vasutas lakonyában Karsai Sándor MÁV órabéres fékező, MÁV pályaudvari lakosnak. Az ismeretlen tolvaj kérekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

AGRIKULTURA
Kereskedelmi r.t.
 Debrecen, Széchenyi-u. 1.
 TELEFON: 14-03. 16-04.
 Kirendeltség: BUDAPEST.
 V. Nádor-u. 32. Tel.: 323-719
Mezőgazdasági termények vétele és eladása
Termelési (zöld) hitelek folyósítása.

Sorsdöntő bajnoki mérkőzéseket játszik a DVSC húsvét két napján

A DVSC csapata remek rajt, — a Gamma legyőzése — után meglehetősen gyeagón szerepelt és egymástól szenvedett vereséget a Nagyvárdtól, Csepeltől és Vasastól. A csapat a kiesési zónába, a 14. helyre zuhan, amit azonban jelentős mértékben elősegített az is, hogy két mérkőzéssel kevesebbet játszott a körülötte lévő csapatoknál.

Két NB III. és két kerületi bajnoki mérkőzés a DEAC pályán vasárnapi programján

Az egyetemi sporttelepen vasárnap a DVSC NB I. csapatának távollétében is érdekes mérkőzések kerülnek lebonyolításra. Reggel 9 órától délután 5-ig szünet nélkül pattog a labda a DEAC-pályán és érdekesebbnél érdekesebb mérkőzések lesznek. 9 órai kezdettel a Tiszthelyettesek csapata játszik Hajdúbörzsony csapatával Szabó III. Kálmán vezetésével. Utánna 11 órai kezdettel Farkas Iván vezetésével DMTE—Bihari Turul mérkőzés lesz. Ezután a DVSC II. NB III-as csapata, a „kis DVSC” Keskennyel, Herczeggel, Lukácscsal, Komlóssyval erősített csapat Takács Jenő játékeztetésével a Szatmári Vasutasokat látja vendégül, 3 órai kezdettel pedig a D. Villanygyárnak, az NB III. Szamosvidéki csoportjában vezető csapata játszik a Szatmári Törökvelel Egressi vezetésével mellette.

A játékosokat sem igazolták le a DVSC-Vasas mérkőzés játékvezetője

A botrányos mellékkörülmények között lejátszásra került DVSC—Vasas mérkőzés játékvezetője: Ujváry Antal és partjelzője: Verbály György. A vizsgálat. Ujabb és újabb olyan adatok kerülnek felszínre a tanúk kihallgatása során, melyek kétséget kizáróan bizonyítják, hogy az erősen ittas állapotban pályára lépő játékvezető nem volt ura akaratának és egyik szabálytalanságot a másik után követte el. Azonkívül, hogy a játékvezetése hemzsegett a téves ítéletektől, groteszk viselkedése komikumba fulladt, továbbá súlyosan inzultálta a közönséget, a rendfenntartó hatóságot és egyik játékvezetőtársát — egész sereg olyan szabálytalanságot követett el, melyek mindegyike alátámasztja azt a tényt, hogy erősen ittas állapotban vezette le a mérkőzést. Ezek sorába tartozik az is, hogy a mérkőzést 8 perccel később kezdte, hogy 12 perccel partjelző nélkül játszott le, az a körülmény is, hogy mérkőzés előtt Ujváry Antal nem igazoltatta le a játékosokat, nyilván azért, mert tartott tőle, hogy észreveszik ittaságát.

Az ügyben folyik a vizsgálat, érthetően azonban hogy egyes helyeken mélyrehatóan hallgatnak az esetről másrészt egyáltalán alá veszik a két fővárosi játékvezető ellen indított fegyelmet két vidéki játékvezető ügyével. Nézetünk szerint függetlenül az Ujváry-

veszélyes zónából, — viszont ha mindkét mérkőzést elveszítene, ez szinte bizonyos kiesést jelentene. A nehezebb feladat Szolnokon várja a debreceni együttest, míg hétfőn a hazai pályán, a debreceni közönség buzdítása mellett reális számítás szerint le kell győznie az Ujvidéket és ezzel visszavágnia az őszi 4:0-ás vereséget.

A DVSC—Ujvidék mérkőzés húsvéthétfőjén délután 3 órai kezdettel kerül lejátszásra a Diószegi-úti sporttelepen. A mérkőzést Székely Antal vezeti, a debreceni csapat, mely Szolnokon játszik, együtt érkezik vasárnap este Debrecenbe ellenfelével, az Ujvidékel, melynek csapata vasárnap Budapesten küzd a bajnoki pontokért a Ferencvárossal.

észtől is hibás az egész játékvezetői működésünk és teljes rend nem is lesz mindaddig, míg minden mérkőzésen semleges játékvezetőt nem küldenek, vagyis egy vidéki és fővárosi csapat mérkőzésére egy harmadik városból nem delegálnak játékvezetőt.

Atcsoportosított új összeállításban lép pályára a DVSC Szolnokon

A DVSC péntek délután a DVSC Diószegi-ut pályáján tartotta szokásos pénteki értekezését. Az edzésen a megjelent játékosok biztatóan mozogtak. Mór János az edzés végén a következő csapatot jelölte ki, amely ma Szolnokon bajnoki mérkőzést játszik. Nagy Mihály—Szabó, B. Nagy—Orosz, Nagy II., Zilahi—Dobos, Lukács, Szilágyi, Serfőző, Sidik. Az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Remélem, hogy az óregek idegenben nagyobb hasznára lehetnek a csapatnak, mint a fiatalok. Ezért állítottam be Oroszt és Serfőzöt, Dobos volt csapatában sokszor játszott jobbszélsőt, tehát neki nem új ez a poszt. Sidik, az összeállítás újszerű, s erről a következők mondotta Mór edző:

Nagyvárad—Elektronos, Vasas—Csepel mérkőzések lesznek, Húsvéthétfőn két eimardt mérkőzés: Vasas—Kolozsvar és DVSC—Ujvidék kerül lejátszásra. A kerületi bajnokságban Máté-

szalka—DEAC, D. Villanygyár II.—P. MÁV II., DMTE—E. Turul, NYVSC—Karcag, Tiszthelyettesek—Hajdúbörzsony, Derecske—MOVE Szabolcs II. mérkőzések lesznek.

KÖZGAZDASÁG

Gazdakívánások a beszolgáltatással kapcsolatban

Mielőtt az új beszolgáltatási rendelkezések kijönnének, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara gondoskodott arról, hogy az elmúlt évi tapasztalatok alapján előállított termelői kívánások idejében illetékes helyekre eljussanak.

A Kamara a termelői kívánásokkal kapcsolatban elsősorban rámutatott újabb arra, hogy a kataszteri tiszta jövedelem nem hi kifejezője a földek termőképességének. Ezért a beszolgáltatás mértékét úgy kellene megállapítani, hogy a magas kataszteri tiszta jövedelmű földeknél aránylagosan csökkenteni, az alacsony kataszteri tiszta jövedelműeknél pedig aránylagosan emelni kellene a pontok számát. Ezáltal a beszolgáltatás terhe igazságosabban osztható el az egyes vidékek között. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a magas kataszteri tiszta jövedelmű területeken a termelő vagy egyáltalán nem, vagy csak alig tud eleget tenni a beszolgáltatási kötelezettségének, míg az alacsony kataszteri tiszta jövedelmű területeken prémiumhoz jutnak a termelők.

Ez az aránytalanság még kirívóbbá válik majd az idei esztendőben, ha a szarvasmarha beszolgáltatási is pontok szerint történik. Ahol magas a kataszteri tiszta jövedelem, ott lényegesen több szarvasmarhát kellene be-

szolgáltatni, mint az alacsony kataszteri tiszta jövedelmű gazdaságokban. A Tiszántúli tehát már emiatt is hátrányos helyzetbe kerül, pl. a Dunántúllal szemben, különösen azért is mert itt az extenzívebb tartás miatt szarvasmarhák átlagos súlya alacsonyabb, mint a Dunántúlon.

Rámutatott a Kamara arra, hogy a részben művelési mód alkalmazása nagy mértékben viszszaesett mert a cseplő és arató rész kivételével a kiszolgáltott természetbeni rész a termelő beszolgáltatási köteletségébe nem számít be. Ezért lehetővé kellene tenni hogy a természetben kiszolgáltott rész a beszolgáltatási köteletségbe beszámítható.

Kívánatos hogy azok a törpebirtokosok és bérlok, akik legfeljebb családjuk fűadag szükségletét tudják földjükön megtermelni, mentesüljenek a beszolgáltatási köteletség teljesítése alól.

Végül lehetővé kellene tenni azt is hogy a gazdasági családok konvenció földjét a gazda beszolgáltatási köteletségének megállapításánál figyelmen kívül hagyhassák. Különösen fontos volna ez az intézkedés most, amikor a katonai behívások miatt majdnem minden gazdaságban a behívott család helyébe másik család kell gondoskodni, akinek szintén ki kell adni a földjáródságot.

Hirdetmény a hortobágyi állatkihajtásról

Folyó évben a hortobágyi legelőre sertesek április hó 11-től, lovak és szarvasmarhák pedig április hó 15-től hajtathatók. A legelőt végső pontja sertesekre október 31. lovak és szarvasmarhákra november 25.

Miután a m. kir. Honvéd Légierő Parancsnoksága a Hortobágy pusztánkat a tisztviselői múltjától délre eső részét és lovak és szarvasmarhák eljára a folyó évben is igénybe veszi, minden legelőt tartozik alávetni magán, alkalmazottait és jóságait a m. kir. Honvéd Légierő Parancsnoksága és a gyarmati katonai végző Repülőkikóta Parancsnoksága rendelkezésére. A katonai igénybevételek és gyakorlatokból előállított személyi vagy dologi kárért a város felelősséget kizárja. Esetleges igények tekintetében a honvédelmi kincstár jár el a vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében.

A veszélyeztetett területen a múlt évben létesített kunyhófedőzöket helyreállítottam és jókora helyreállítottam. Ezeket a fedőzöket a márti biztos leltár mellett fogja a katonai pasztoroknak átadni. A kunyhófedőzöket jókora tartásáért a számadó pasztor és a felügyelő gazda egyetemlegesen felelős.

A hajtóedűlő a városi számvédező a városban a l. em. 11. sz. hivatalos helyiségben szolgáltatja ki. Utólagos fizetés mellett csak a legelőtési szabályrendeletben meghatározott létszámú jóságállományra és csak az erre jogosultaknak, előre fizetés mellett is csak a legelőtési szabályrendelet rendelkezéseinek megfelelően és számban bármikor hajtóedűlő csak abban az esetben adható, ha az 1943. és ezt megelőző évekről legelőtési díjjal, az 1943. évi tenyesszállat díjjal és fedeztetési díjjal, valamint más, a hortobágyi legelőtessel kapcsolatban felmerült tartozással, pasztorj, jogelismerési díj stb. hátralékban nincsenek és igazolták, hogy a külsőrt a gazdasági Eszvelőt megváltották az 1943. és ezt megelőző évekből a legelőtési díjjal hátralékban nincsenek, a legelőtési a városi adóhivatal által díjtalanul kiállított igazolvánnyal tartoznak igazolni. Külsőrt nem tartoznak fizetni azok, akik 120 darabnál nagyobb létszámú sertesre váltanak hajtóedűlőt.

A legelőbért számos jóságoként jogelismertással 20 pengőben állapítottam meg, amennyiben az 1944. évi költségvetés miniszteriális tárgyalása során a kormányhatóság a legelőbért ennél magasabb összegben állapítaná meg, fenntartom a jogot arra, hogy a

legelőbért különböző a legelőtő jóságállományoktól bekövetkehessem. Egy darab számszójóságnak két darab tavalyi szarvasmarha illetve csikó vagy öt darab sertés felel meg.

Szópos jóság után legelőbért nem kell fizetni. Szópos jóságának számát az 1943. évi október 1 után született csikó, vagy borjú, ebben az évben született bárány és 2 hónapnál fiatalabb marha.

A vidékről behajtott 18 hónapot betöltött magyar tarka tolvér szimmentli, szimmentli úszó és minden 24 hónapot betöltött alföldi és erdélyi magyar úszó utat a legelőtési díjon felül 20.— P tenyesszállat díjat és 12 pengő fedeztetési díjat kell fizetni.

A számadó pasztorok és bojtárok saját jóságukat után szintén kötelesek hajtóedűlőt váltani. A folyó évben a sertesnyájhoz fellegadott számadó egy-egy, a számadó gulyások és számadó csikók pedig két-két szolgálati lovat legelőbért fizetése nélkül legelőthetnek.

Az elszámoltak zavarok az utólagos bórviszkozvetések elkerülése érdekében nyomatékosan felhívom a kihajtó gazdákat, hogy csak annyi jóságra váltanak kihajtó edűlőt, amennyit egy-egy alkalommal tényleg kihajtának.

Különböző gulyákba hajtandó jóságokra külön-külön hajtóedűlő váltandó. A hajtóedűlő váltásakor a számszójóságot és tavalyi jóság létszám pontosan bejelentendő. Két gulyába tartozó jóság egy hajtóedűlő nem hajtható. Minden gulyába csak megfelelő jóság hajtható. Így pl. nem hajtható tehát, vagy tinó a szűgulyába, viszont anyagulyába sem hajtható olyan jóság, ami a szűgulyába tartozik.

A hajtóedűlő a kihajtott állatokkal megfelelő megbízható ember által feltétlenül kiküldendő, mert a hajtóedűlő nélküli érkezett jóságokat a Hortobágya befogadni nem szabad. Ezeket a kihajtott végző bizottság visszahajtja, vagy pedig a bitangkerthez terelteti és a megfelelő eljárát a tulajdonosnál szemben azonnali folyamalba teszi, s ekkor egy nem teszi át a bizottság birtok, vagy olyan állapotba lévő legénygújt jóságot sem, amely elvértékelhető a legelőn megélni nem tud.

Miként a legelőtési szabályrendelet harmadik rész 5. pontja kimondja: a csoportos kihajtás nem engedhető meg, vagyis az egyes gazdák jóságait hajtó pasztoroknak, vagy megbízott emberek szigorúan utasításba adandó, hogy a jóságokat több helyről össze ne szedjék. Eppen a kihajtás gyors és rendez lebonyolítása, ismételt olvasások és ezzel a jóság teresének elkerülése céljából kívánatos, hogy a 100 darabnál nagyobb létszámot hajtó gazdák az egyes gulyákba hajtandó jóságukat már a nyíróhadálytól kezdve külön váltassák, hogy a szárdá előtt az egyes gulyákba hajtandó jő-

1905-es nyike. 10-20 filléres K. B. 1914-es vez 1 filléres K. B. érepenzt a legmagnebb áron veszek

Éremgyűjtő

Debrecen, Nyil-utca 111 szám Régipézt és érem ügyben tanácsadás. — Csütörtökönként díjtalan érembemutató 6—9-ig

MOGYORÓSSY hangszergyárt Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

ságok elközlönte érkezzenek. Amenny nyilon a legelőtő gazda jóságával együtt kerül kihajtásra a nála felül alkalmazott jóság is, erre külön hajtóedűlő kell váltani. Ugyanakkor nem hajtható a citramenésbe 3 évesnél fiatalabb kancs, valamint az előző év október 1-e előtt elött csikó sem. A hortobágyi legelőre általában a hortobágyi család előtt hídron keresztül hajtható a jóság. A kihajtó megkönnyítése céljából azonban az el múlt évök gyakorlatának megfelelően az ökrököt ökrökülyába és a biká gulyába hajtandó jóságok már ut közben kiszakíthatók és közvetlenül a ökrökülyára az ökrök, illetőleg ökrökülyába hajthatók. Ezen jóságok hajtó edűlőit azonban az ökrök, illetve ökrökülyába számadójának záradó at, nem ökvetlenül szükséges az sem, hogy a Hortobágy nyugati határa felől jövo jóságok a szárdához hajtassanak, hanem a Derszi-teleknél szolgálatot teljesítő mezőőrök kell azoknak a jóságoknak a hajtóedűlőjüket váltatásához előjából bemutatni, és a jóságokat a látszólagos hajtóedűlővel kell átadni az illető számadó pasztoroknak. Fentirtakolt eltekintve minden jóságoknak a szárdá előtt nagy hídron kell keresztülmenni, tehát más hídakon és utakon, így a malomúti hídron, a Háduvár-tiszasági fahídron, valamint a Hortobágy-nyugati úton és más utakon keresztül a jóság a Hortobágyra nem hajtható és az ezen rendelkezés ellen vétőkkel szemben az eljárat a máti biztos azonnali meg fogja indítani.

A kihajtott jóságok számbavétele a szárdá előtt történik. A jóságok megolvasása, egészségügyi vizsgálata az érkező sorrendjében সম্পózkított. Nyomatékosan figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek, hogy jóságait a kihajtás előtt elassza be lárcsra, seroegő úszók, orbánc stb. állapotbetegségek ellen. Rúhas állatát pedig gyors kezeléssel ki, mert a rúhas állatokat a bizottság visszautasítja.

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter úr 42.000—1942. F. H. számú rendelete közzévetéte a marhabőség-lárvák irtását. Ennek értelmében a hortobágyi legelőre csak olyan szarvasmarhát szabad kihajtani, amelyen az állattulajdonos a marhabögylárvákat a kihajtás előtt elpusztította. — Aki a marhabögylárvák elpusztítása nélkül hajtja ki jóságait, kihatási követ el az önkormányzat bizottság az ilyen jóságokat visszautasítja.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának határára kívüli területekre: behajtani kívánt állatokat csak az esetben adható hajtóedűlő a hajtható ki a Hortobágyra bármilyen jóság, ha kihajtó — hatóság orvosi bizonyítvánnyal — igazolja, hogy sem jóságának tartozékosai helyen, sem pedig a kihajtási útvonalon semmilyen fertőző állatbetegség nem fordult elő. Aki ezen állatbetegségei intézkedéseknél nem tesznek eleget, illetve ezeknek megtörténtét állatorvosi bizonyítvánnyal nem igazolja, azoknak jóságai a Hortobágyon nem legelőthetnek.

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter úr 418.500—1940. VII. 1. számú köröndete a váltakozó nyilon való tartozás tárgyasa, azaz a deléltető, illetőleg hálathelyeken 1—3 hetonként váltakozva való trágyázást kötelezően elrendelte. Kimondta azt is, hogy a Hortobágyon elhullított trágyát mátra, mint legelő javítási és karbantartási célra felhasználni, vagy a Hortobágyról elszállítani, nem szabad. E rendelet ellen vétők kihatási követnének el és a megtörté eljárás ellenük folyamalba tetetik, azontól a gulyagazdák vezetője személyes vagyoni felelősséget is tartozik.

Végül felhívom a gazdaközönség figyelmét arra is, hogy nem kaphatnak hajtóedűlőt azok, akik teheneik után a megállapított 15 kg abrakraktarmennyi be nem szolgáltatják. Felkéröm a legelőtési számdéző gazdaközönséget egyrészt a tartozékos és hiabaváto várakozás elkerülése végett, másrészt a legelőtési szabályrendelet rendelkezéseinek biztosítása és a város anyagi érdekeinek megóvása céljából a legelőtési szabályrendelet rendelkezéseit, valamint a fentirt szabályokat megtartani sziveskedjék. Polgármester.

Szklapincékben tárolják árukészletüket a kis-kereskedők és kisiparosok

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara figyelemre méltó akcióit indította a kiskereskedők és kisiparosok áruikkelinek megfelelő tárolása érdekében. Ezek a kisemberek ugyanis saját tőkeükből nem tudták volna megoldani ezt a fontos problémát, ezért a kamara vette kezébe az ügyet. Az elmúlt napokban a budapesti iparkamara korreléll fordult a kereskedelmi és ipari érdekeltséghez, amelyben tudomásukra hozza, hogy az árukkészletet fokozottabb megóvása érdekében közre alapon bérbevennek úgynevezett szklapincéket. Felszólítja az érdekeltségeket arra is, jelentse be a kamarának, hogy ezeket a szklapincéket egyes iparosok és kereskedők milyen mértékben óhajtnak igénybevenni. (MVS)

Kertészeti és háztartási cikkek. SESZTINA LAJOS vasnagyereskedésében DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-UT 23. A Debreceni Vas- és Rézbútorgyár r. t. főlerakata.

Vendéglősök korcsmárosok szükségleteiket legolcsóbban Pótor László bornagyereskedőnél szerkeztetik be Hatvan-u. 35. Tel. 32-71.

